

**DİJİTAL VE ETKİLEŞİMLİ ÖYKÜLEYİCİ METİNLERİN
OKUDUĞUNU ANLAMAYA ETKİSİ**

Nazmiye TOPBAŞOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Erol DURAN

Uşak

Temmuz, 2015

**DİJİTAL VE ETKİLEŞİMLİ ÖYKÜLEYİCİ METİNLERİN OKUDUĞUNU
ANLAMAYA ETKİSİ**

Nazmiye TOPBAŞOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. Erol DURAN

Uşak
Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temmuz, 2015

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

DİJİTAL VE ETKİLEŞİMLİ ÖYKÜLEYİCİ METİNLERİN OKUDUĞUNU ANLAMAYA ETKİSİ

Nazmiye TOPBAŞOĞLU

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015

Danışman: Doç. Dr. Erol DURAN

Bu çalışmanın amacı öyküleyici metinlerin okuma ortamlarının (basılı veya dijital ve etkileşimli kitaptan) okuduğunu anlamaya etkisini ve dijital ve etkileşimli kitaplarla ilgili öğrenci görüşlerini belirlemektir. Araştırmada iki farklı çalışma grubu oluşturulmuştur. Birinci çalışma grubu, Afyonkarahisar ili Evciler ilçesi Nedim Turan İlkokulunda 4. sınıfta öğrenim gören 53 öğrenciden oluşmaktadır. İkinci çalışma grubu ise birinci çalışma grubu olan 53 öğrenci arasından rastgele örnekleme yolu ile seçilen 20 öğrenciden oluşmaktadır.

Araştırmada ilk olarak uygulamada kullanılacak metinler belirlenmiştir. Uygulamada kullanılan, biçim ve içerik olarak birbirine en yakın 6 farklı metnin tümü öyküleyici metindir. Kullanılan metinler, Türkçe öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve alan uzmanı ile yapılan grup çalışmasıyla belirlenmiştir. Basılı metinler için 2014-2015 eğitim öğretim yılında okutulmak üzere MEB'in belirlediği Türkçe kitabındaki 9 öyküleyici metnin tümü taranmıştır. 9 farklı metinden biçim ve içerik olarak birbirine en yakın 3 metin belirlenmiştir. Dijital ve etkileşimli metinler için elektronik kitap üretimi yapan yayınevlerinin kitapları araştırılmış, iki ayrı özel yayınevinden biçim, içerik olarak birbirine en yakın ve çoklu ortam öğeleri

bakımından aynı özelliklere sahip 3 metin belirlenmiştir. Metinlerle ilgili derin ve basit anlamaya dayalı 6 ucu açık anlama sorusu Türkçe öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve alan uzmanı ile yapılan grup çalışmasıyla oluşturulmuştur.

Öğrencilere 3 dijital ve etkileşimli metin tablet bilgisayar aracılığı ile, 3 basılı metin doğrudan basılı materyal üzerinden ikişer defa okutulmuştur. Metin okutulduktan sonra öğrencilere metinle ilgili hazırlanan anlama soruları verilmiştir. Öğrencilerden verilen anlama sorularını yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir. Son olarak 20 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Görüşmede sorulan 6 soru ile öğrencilerin, dijital ve etkileşimli kitaplara yönelik düşünceleri alınmaya çalışılmıştır.

Öğrencilerin okuduğunu anlama puanlarına ilişkin yapılan eşleştirilmiş t-testinde dijital ve etkileşimli kitaptan ve basılı materyalden okuma ortamları arasında okuduğunu anlama açısından anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>.05$). Öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaptan okuduğunu anlama puan ortalaması, basılı materyalden okuduğunu anlama puan ortalamasından 1,2 puan daha yüksek çıkmıştır. Fakat bu fark için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır diyemeyiz. Öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaptan okuduğunu anlama puan ortalamasının, basılı materyalden okuduğunu anlama puan ortalamasından bir nebze de yüksek çıkmasının sebebinin; öğrencilerin ilk defa tablet bilgisayar ile karşılaşmaları ve tablet bilgisayar aracılığıyla çoklu ortam öğeleri olan bir hikaye kitabı okumaları olabileceği düşünülmektedir. Dijital ve etkileşimli kitaptan ve basılı materyalden okuma ortamları arasında okuduğunu anlama açısından anlamlı farklılık çıkmamasının sebeplerinin ise; bu nitelikteki bir çalışmanın ilgili grup ile ilk defa yapılmış olması ve bu yüzden öğrencilerin uygulamaya ilgisinin artmış olabileceği düşünülmektedir. Çalışmamızda tablet bilgisayarlara karşı olumlu bir tutum sergilendiği görülmektedir. Bu yüzden öğrenciler dijital ve etkileşimli kitaptan okumaya daha heveslidirler. Öğrenciler tablet bilgisayarlar ve dijital ve etkileşimli kitaplar ile daha fazla karşılaştıkça, bu farkın kapanabileceği düşünülmektedir. Zamanla, şu an basılı kitap gibi, tablet bilgisayarlara ve dijital ve etkileşimli kitaplara karşı algının normalleşeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler:*Dijital ve etkileşimli kitap, okuduğunu anlama*

ABSTRACT**THE EFFECT OF DIGITAL AND INTERACTIVE TEXTS ON READING
COMPREHENSION**

Nazmiye TOPBAŞOĞLU

Department of Elementary Education

Social Sciences Institutes UŞak University, 2015

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Erol Duran

The purpose of this study is to determine the effect of narrative texts (printed or digital and interactive) on comprehension and opinions of the students about digital and interactive books. In the research, two different study groups were formed.

The first study group consists of 53 fourth-grade students in Nedim Turan Primary School in Afyonkarahisar, Evciler. The second study group consists of 20 students chosen by randomly sampling among the first group.

Firstly, the texts used were chosen. All of the 6 similar texts were narrative texts. The texts were determined by Turkish teachers, Class teachers and a field expert. For printed texts 9 narrative texts from Turkish book that was decided to be used in 2014-2015 education year by Ministry of National Education. 3 similar texts out of 9 were chosen. Digital and interactive texts were searched in the publishing houses on the market. 3 similar texts having the same multimedia features were decided. 6 open-ended comprehension questions-based on simple and deep understanding about the storybooks were formed with Turkish teachers, class teachers and a field expert.

The students were asked to read 3 digital and interactive texts by tablet PC and 3 texts on printed material two times. After reading books, the students were given comprehension questions about the books and they were asked to answer these

questions in written form. Finally, 20 students were interviewed. We tried to get their opinions about the digital and interactive books by 6 questions.

There is no statistically meaningful difference between the reading comprehension scores of the students on the digital-interactive texts and the printed texts in paired samples t-test ($p > .05$). The reading comprehension scores of the students on the digital-interactive texts were 1,2 points higher than the scores of the printed texts. However, we can not name it as a significant difference statistically. The reason why the reading comprehension scores of the students on the digital-interactive texts were higher than the scores of the printed texts can stem from students' first interaction with tablets and reading a multimedia storybook on the tablets. It is thought that the reason why there is no significant difference between reading in print and digital environment is carrying out this research with the study group for the first time and students' higher motivation. According to the research the students developed a positive attitude towards tablet pc. So the students were enthusiastic about the digital and interactive books. It is assumed that as students get accustomed to tablets, the difference will be lower and by the time tablets will be ordinary like printed books.

Key Words: *Digital and interactive book, reading comprehension*

UŞAK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı 134002016 No'lu öğrencisi Nazmiye TOPBAŞOĞLU'nun "DİJİTAL VE ETKİLEŞİMLİ ÖYKÜLEYİCİ METİNLERİN OKUDUĞUNU ANLAMAYA ETKİSİ" adlı tezi 10/07/2015 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Doç.Dr. Erol DURAN
Üye : Yrd. Doç. Dr. İbrahim DELEN
Üye : Yrd. Doç. Dr. Perihan ŞARA

E. Duran
İbrahim DeLEN
Perihan ŞARA

Prof. Dr. Cemil ERTUĞRUL
Enstitü Müdürü

Cemil ERTUĞRUL

Not: Tutanak (imzaları haricinde) bilgisayarda doldurulmalıdır.

ÖNSÖZ

Günümüzde teknoloji hızla ilerlemekte, kullanım alanları gün geçtikçe artmaktadır. Bu doğrultuda teknolojinin eğitim ve öğretim hayatına girmesi kaçınılmaz olmaktadır. Teknolojik gelişmelere yabancılık çekmeyen öğrencilerin okuma tercihleri değişmekte ve dijital ortamlara taşınmaktadır. Bu ihtiyaç ve gelişmelerin ışığında elektronik metinler oluşturulmakta, elektronik metin/araç türleri geliştirilmektedir. Bir elektronik kitap türü olan dijital ve etkileşimli kitaplar, bir metni birçok çoklu ortam öğeleri ile öğrencilere sunmaktadır. Elektronik kitap ve elektronik kitap türlerinin önemi her geçen gün artmakta ve araştırma konusu olmaktadır. Bu araştırma, dijital ve etkileşimli öyküleyici metinlerden okumanın 4. sınıf öğrencilerinde okuduğunu anlamaya etkisini incelemek ve dijital ve etkileşimli kitaplara yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Lisansüstü eğitimim ve araştırmamın her aşamasında bana yol gösteren, desteği, bilgi ve tecrübeleri ile yanımda olan hocam ve danışmanım Doç.Dr.Erol DURAN'a saygı, sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum. Her kararımdayanımda olan canım babam ve anneme gönülden teşekkür ediyorum.

Nazmiye TOPBAŞOĞLU

Uşak, 2015

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Nazmiye TOPBAŞOĞLU

Doğum Yeri ve Tarihi: EVCİLER 1991

Lisans Öğretimi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İlköğretim Bölümü

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri:

Duran, E. ve Topbaşoğlu, N. (2014). Türkçe derslerinde okuryazarlık kültürü eğitimi. *13. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*, 29-31 Mayıs 2014, Dumlupınar Üniversitesi. Kütahya (Özet kitapçığında yer almıştır)

İletişim

e-posta adresi : nazmiye.topbasoglu@gmail.com

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ.....	iii
ABSTRACT.....	v
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	vii
ÖNSÖZ.....	viii
ÖZGEÇMİŞ.....	ix
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLO VE FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xii
1. BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Tezin Adı.....	3
1.2. Tezin Konusu	3
1.3. Tezin Amacı.....	3
1.4. Tezin Önemi.....	3
1.5. Varsayımlar.....	4
1.6. Sınırlılıklar.....	4
1.7. Tanımlar.....	5
2. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Okuma ve Anlama.....	6
2.2. Öyküleyici Metin Nedir?.....	8
2.3. Ekran Okuma.....	9
2.4. Elektronik Kitap ve Tarihsel Gelişimi.....	10

2.5. Elektronik Kitapların Avantaj ve Dezavantajları.....	13
2.6.Dijital ve Etkileşimli Kitap.....	16
2.7. İlgili Araştırmalar	18
3. BÖLÜM: YÖNTEM.....	24
3.1. Araştırmanın Modeli.....	24
3.2.Çalışma Grubu.....	24
3.3.Veritoplama Aracı, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları, Verilerin Toplanma Süreci.....	25
3.4. Verilerin Analizi.....	28
4. BÖLÜM : BULGULAR, YORUMLAR VE TARTIŞMA.....	30
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular, Yorumlar ve Tartışma.....	30
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular, Yorumlar ve Tartışma.....	40
5. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	46
5.1. Sonuç.....	46
5.2. Öneriler.....	47
KAYNAKÇA	49
EKLER.....	56
EK 1: Araştırma İzni.....	57
EK 2: Okuma Metinleri.....	59
EK 3: Öğrenci Görüşme Formu.....	80
EK 4: Dijital ve Etkileşimli Metinler İçin Alınan İzinler.....	81

Tablo ve Fotoğraflar Listesi

	Sayfa
Tablo 1.Elektronik Kitabın Tarihsel Gelişimi.....	12
Tablo 2. Dijital ve etkileşimli kitapların en sevdiğiniz özelliği nedir?.....	31
Tablo 3. Öğrencilerin Dijital ve Etkileşimli ya da Basılı Kitaptan Okumayı Tercih Etme Oranı.....	33
Tablo 4. Öğrencilerin Dijital ve Etkileşimli ya da Basılı Kitaptan Okumayı Tercih Etme Nedenleri.....	33
Tablo 5. Elektronik etkileşimli kitaptan okurken gözlerinizin ağrıdığını düşünüyor musunuz?.....	39
Tablo 6. Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Puanlarına İlişkin Eşleştirilmiş t- Testi Sonuçları.....	40
Fotoğraf 1,2,3 ve 4: Dijital ve etkileşimli kitap örneği.....	26
Fotoğraf 5 ve 6: Dijital ve etkileşimli kitabın oyunsal özellikleri.....	27

Simgeler ve Kısaltmalar

N : Öğrenci sayısı

x: Aritmetik ortalama

SS : Standart sapma

Sd : Serbestlik derecesi

P: Anlamlılık düzeyi

PDF:Portable Data Format

HTML: Hyper Text Markup Language (Hiper Metin İşaretleme Dili)

PDA:Personel Digital Assistant

DOS:Disk Operating System (Disk İşletim Sistemi)

1.BÖLÜM: GİRİŞ

Okuma, zihin gelişimine en büyük katkıyı sağlayan öğrenme alanıdır. Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmeleri ve okuma alışkanlığı kazanmaları, özellikle ilköğretim düzeyinde şekillenmektedir. İlköğretim düzeyinde öğrencilerin okuma becerilerini geliştirerek düşünen, anlayan, eleştiren, tartışan, ön bilgileri ile okudukları arasında ilişkiler kuran ve yeni anlamlara ulaşan okuyucular olmaları amaçlanmaktadır. Öğrencilerin diğer derslerde ve alanlarda da başarılı olmaları okuma becerilerini yeterince geliştirmelerine bağlıdır. Okuma becerisinin gelişimi öğrencinin kişiliğini geliştirmesi, yaşadığı toplumla sağlıklı ilişkiler kurması ve günlük hayat açısından çok önemlidir (Güneş, 2007, 117-118).

Prensky'e (2001) göre bu çağın öğrencileri, anaokulundan üniversiteye kadar teknolojiyle büyüyen ilk nesil olma özelliğini taşımaktadır. Tüm hayatları bilgisayarlar, video oyunları, dijital müzik çalarlar, video kameralar, cep telefonları ve dijital çağın tüm diğer araçları ve oyuncaklarıyla çevrili durumda olan ve bunları kullanarak yaşayanlar "Dijital Yerliler", internet ya da web çağından önce doğan ya da teknolojiyi sonradan öğrenenler "Dijital Göçmenler" olarak adlandırılır. Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenler arasında dünyayı algılama ve öğrenme stilleri bakımından önemli ölçüde fark vardır. Bu fark giderek ortadan kalkacaktır. Yeni nesil öğrencilerin hayatlarının merkezine teknolojiyi yerleştirmiş durumda olması öğrencilerin öğrenme stillerini, öğretenden ve öğretim ortamlarından beklentilerini değiştirmiştir.

Teknolojinin hızla gelişmesi ve eğitimde de kullanılabilirliğinin artmasıyla birlikte okuma alışkanlıkları değişmektedir. Basılı kitaplar yerini dijital ortamlarda hazırlanan elektronik kitaplara bırakmaktadır. Kitap, gazete, dergi gibi birçok basılı materyal elektronik ortamlarda yayınlanmakta ve geniş bir veri tabanı oluşturulmaktadır. Elektronik kitap, elektronik ortamda yayımlanan ya da elektronik ortama aktarılarak bu ortamda kullanılan, çeşitli yazılımlar ve cihazlarla okunabilen ya da izlenebilen metin, resim, film ve sesleri barındıran bir medya biçimidir (Demiray, 2005). Elektronik kitaplar geleneksel kitaplara göre daha farklı özellikler

taşımaktadır. Dijital ortamlarda kullanılan bu yayınlar salt metin olmanın ötesinde ses, müzik, animasyon, etkileşim, resim gibi destekleyici öğeleri de içermektedir.

Elektronik kitabın okuyucuyu etkileme gücünün yüksek olması ve çok yönlülüğü, öğrencilere eğitim ortamında daha somut ve zengin yaşantılar sunmaktadır. Ayrıca teknoloji kullanımı gençler arasında bir ayrıcalık olarak görülmekte ve bu anlayış elektronik kitap ile okuma alışkanlığının geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Elektronik kitap okuma, cep telefonu, tablet bilgisayar gibi araçlardan yapılan okumaya denilmektedir. E-kitap okuma, bireyin tablet bilgisayarlardan sunulan bilgilerden yeni anlamlar oluşturduğu ve bilgiyi zihninde yapılandığı aktif bir süreçtir. Birey okuma sırasında yazıları dikkatle incelemekte, ilgi duyduğu ve önemli gördüğü bilgileri seçmekte, anlamını araştırmakta, yorumlamakta ve zihnine yerleştirmektedir (Güneş ve Kırmızı, 2015, s.198).

Gün geçtikçe elektronik yayıncılığın önemi daha çok anlaşılmaktadır. Elektronik kitabın eğitim hayatına girmesiyle birlikte elektronik kitabın başarıya etkisi, okuduğunu anlamaya etkisi, avantajları, sınırlılıkları gibi alanlarda araştırmalar yapılmaktadır. (March,1999; Doty, Popplewell ve Byers, 2001; Grimshaw, McKnight, Dungworth ve Morris, 2007; Çakmak ve Altun, 2008; Restivo, Almeida, Chouzal, Mendes ve Lopes, 2010; Jones ve Brown, 2011; Ertem, 2011; Baştuğ ve Keskin, 2012; Duran ve Ertuğrul, 2012; Chen, Chen, Chen ve Wey, 2013; Öztürk ve Can, 2013; Smith, Park, Kim, Li ve Drobisz, 2013; Chen, 2013; A.Zaydah ve H.Zaydah, 2014; Hung, 2014; Tosun, 2014)

Bir elektronik kitap türü olan çoklu ortam öğelerine sahip elektronik etkileşimli kitap ya da dijital ve etkileşimli kitap sesini yeni yeni duyurmakta, eğitimdeki yerini yeni yeni almakta ve bu yüzden bu alandaki araştırmalar şu an için yetersiz kalmaktadır. Türkiye’de dijital ve etkileşimli kitaptan okumanın, ilkökul 4. sınıf öğrencileri üzerinde, okuduğunu anlama ve tutum açısından nasıl bir etkisi olacağı ile ilgili araştırmaların yapılmamış olması nedeniyle bu araştırmanın yapılmasına gerek duyulmuştur. Dijital ve etkileşimli kitapların okuduğunu anlama üzerine etkileri yeni bir araştırma alanı olduğu için bu araştırmanın olası sonuçları tartışmaya açıktır. Araştırmanın problem cümlesi “Dijital ve etkileşimli öyküleyici metinlerden okumanın, 4. sınıf öğrencilerinde okuduğunu anlamaya etkisi nedir?” şeklinde olmuştur.

1.1. Tezin Adı

Dijital ve etkileşimli öyküleyici metinlerin okuduğunu anlamaya etkisi

1.2. Tezin Konusu

Dijital ve etkileşimli öyküleyici metinlerden okumanın, 4. sınıf öğrencilerinde okuduğunu anlamaya etkisini incelemektir.

1.3. Tezin Amacı

Araştırmanın birincil amacı, öyküleyici metinlerin okuma ortamlarının (basılı veya dijital ve etkileşimli kitaptan) okuduğunu anlamaya etkisini belirlemektir. Araştırmanın ikincil amacı, dijital ve etkileşimli kitaplar hakkında öğrenci görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın bağımlı değişkenleri, öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyidir. Araştırmanın bağımsız değişkeni ise okuma metinlerinin sunulduğu ortamdır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

1. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama puanları okuma metinlerinin sunuluş ortamına (basılı materyalden ve dijital ve etkileşimli kitaptan) göre farklılık göstermekte midir?
2. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin dijital ve etkileşimli kitaba yönelik düşünceleri nelerdir?

1.4. Tezin Önemi

Günümüzde bilişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte her gün farklı bir dijital araç- gereç ortaya çıkmaktadır. Bu gelişmeler hayatımızın her alanını etkilemektedir. Teknolojik araç-gereç ve uygulamalar daha nitelikli bir eğitim öğretim için okullarda imkanlar doğrultusunda kullanılmaktadır.

Öğrenme-öğretme sürecinde bilişim teknolojilerinden yararlanmayı ve Bilişim Teknolojilerinin derslerde etkin kullanımını sağlamayı amaçlayan FATİH

projesi kapsamında 2011-2012 eğitim-öğretim yılında 17 il 51 okula LCD panel etkileşimli tahta ve internet ağ altyapısı ve zenginleştirilmiş kitaplar ile yüklenmiş tablet bilgisayarlar verilerek uygulamaya başlanılmıştır. Z-kitap, kitap içeriklerinin teknolojinin avantajlarından yararlanılarak zenginleştirilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Z-kitap; Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunca onaylanarak okutulan ders kitaplarının; öğretim programları esas alınarak, animasyon, video, ses, fotoğraf, harita, grafik, tablo, simülasyon vb. öğelerle etkileşimli hâle getirilmesidir (MEB, 2012).

Dijital ve etkileşimli kitapların diğer bir adıyla z-kitapların, kişisel elektronik cihazlar ve FATİH projesi kapsamında dağıtılan tablet bilgisayarlar aracılığı ile eğitim-öğretim hayatına girmesi ve kullanım alanlarının yaygınlaşmasıyla bu kitapların, öğrenme ve öğretme sürecine, özellikle “anlamaya” etkilerini incelemek doğru olacaktır. Ayrıca dijital ve etkileşimli kitapların diğer basılı formata göre anlamaya etkisini incelemeye gereksinim duyulmaktadır.

1.5. Varsayımlar

Bu çalışmada aşağıdaki varsayımlar temel alınmıştır:

1. Bu alanda kullanılan veri toplama araçlarının ölçülmek istenen özellikleri doğru olarak ölçtüğü varsayılmıştır.
2. Çalışma grubundaki öğrencilerin tablet bilgisayar kullanım düzeylerinin yeterli olduğu varsayılmıştır.
3. Çalışmaya katılan öğrencilerin uygulama ile ilgili belirttikleri görüşlerinde samimi oldukları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırmada;

1. Dijital ve etkileşimli kitaptan okuma uygulaması tablet bilgisayardan okuma ile sınırlıdır.
2. Araştırma 2014-2015 öğretim yılında okutulan, ilkököl 4. sınıf düzeyinde Türkçe ders kitabındaki, öyküleyici metinler ile sınırlıdır.
3. Araştırmada ele alınan değişkenler ölçüm araçlarının güvenilirlik ve geçerlik boyutları ile sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramlar ve bunların anlamları şoyledir:

E-kitap: Elektronik ortamlarda çok çeşitli yazılımlar sayesinde kullanılabilen metin, resim, video ve ses gibi çoklu ortam öğelerini bünyesinde barındıran bir medya formatıdır (Demiray, 2005).

Dijital ve etkileşimli kitap: Video, ses, animasyon, simülasyon, oyun, değerlendirme araçları gibi çoklu ortam nesnelere barındıran (Işık,2013, s.399) bir e- kitap türüdür.

Okuduğunu Anlama: Yazıya geçirilmiş, anlamlandırılmış sözcük, kavram, cümle, paragraf veya metinlere can verme, bunları algısal veya yargısal birtakım imlemlerden geçirerek işlevselleştirme, yeniden anlamlandırma işlemidir (şengül ve Yalçın, 2004, s.39).

Öyküleyici metin: Bilgi dağarcığından çok yaşantıyı zenginleştiren yaşantı nitelikli metinlerdir (Güneş, 2007).

Ekran okuma:Ekran okuma okuyucunun kâğıt sayfanın yarısı ya da çeyreği kadar yazının bölünmüş sayfalar halinde, parça parça ekrandan sunulduğu yazıyı bilgisayardan okuma eylemidir (Güneş, 2009, s.317).

Z-Kitap : Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunca onaylanarak okutulan ders kitaplarının; öğretim programları esas alınarak, animasyon, video, ses, fotoğraf, harita, grafik, tablo, simülasyon vb. öğelerle etkileşimli hâle getirilmesidir (MEB, 2012).

2. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Okuma ve Anlama

Okuma; bir yazının harflerini, sözcüklerini, imlerini tanımak (Göğüş, 1983, s.15), bu simgesel imgeleri seslendirmek ya da o imgelerin belirttiği düşünceleri anlamaktır (Oğuzkan, 1981, s.111).

Okuma, bir yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle görmedir (Kavcar, Oğuzkan ve Sever 1995, s.41). Özellikle anlayarak okumak; görmenin ötesinde, bir takım zihinsel etkinlikler gerektiren, bir algısal etkinlik ve bir düşünme sürecidir (Dökmen,1994, s.15). Anderson ve arkadaşları ise (1985) okumayı, yazılı (yazar) ve yazısız kaynaklar, okuyucu ve çevresel unsurların etkileşimi sonucu oluşan anlam kurma süreci olarak tanımlamaktadır (Akt: Akyol, 2003, s.1).

Okuma yazar ve okuyucu arasında aktif ve etkili iletişimi gerekli kılan dinamik bir anlam kurma sürecidir. Okuma öğretiminin temel amacı yazı ve çizim dilini iletişim kurmada etkili bir şekilde kullanma becerilerini kazandırmaktır. Okuma zihinsel bir süreçtir ve doğrudan gözlemlenmesi mümkün değildir. Günümüzde okumanın en önemli konusu okunandan anlam kurmadır, yani anlamı yapılandırmadır (Akyol, 2011, s.33).

Okuma öğrenme alanı olarak çeşitli alt alanları, boyutları, süreçleri, beceri ve teknikleri içeren geniş bir alandır. Bu alana ilişkin teknikleri, öğrenme ve becerileri geliştirmek uzun bir süreci kapsamaktadır. Ancak okuma becerilerini geliştirmek ve okuma alışkanlığı kazanmak genellikle ilköğretim düzeyinde şekillenmektedir (Güneş, 2013, s.130).

Güneş'e (2013, s.131) göre okumanın farklı anlam ve özellikleri vardır. Bunlar;

- Okumak yazıların anlamını araştırmaktır.
- Okumak sadece şifreyi çözmek değildir.

- Okumak yazının anlamına gönüllü katkı yapmaktır.
- Okumak, kendini ve dünyayı sorgulamak demektir.
- Sesli okuma seslendirme değildir.
- Okumayı öğrenme ve okumak için öğrenme birbirine karıştırılmamalıdır.

Okumada en önemli olan okuduğunu anlamadır. Okuduğunu anlama süreçsel ve etkileşimsel yönden açıklanmaktadır. Etkileşimsel süreçte okuyucunun özellikleri, yazarın aktardıkları ve okuma yapılan ortam etkili olmalıdır. Yani okuduğunu anlama okuyucu yazılı metin ve ortam olmak üzere üç bileşenin etkileşimine bağlı olmaktadır. Süreçsel boyut ise metinden alınan bilgilerin zihinde işleme aşamalarını içermektedir (Güneş, 2013, s.132).

Demirel'e (2006, s.89) göre de iki ayrı çaba gibi görünen "okuma" ve "anlama" aslında birbirine neden sonuç ilişkisi ile bağlıdır. Anlayarak okumanın birinci aşaması iyi okumak, ikinci aşaması da yazıyı kavramaktır.

Okuduğunu anlama bir metindeki sözcük veya kavramları seslendirme veya ezberleme değildir; yazıya geçirilmiş, anlamlandırılmış sözcük, kavram, cümle, paragraf veya metinlere can verme, bunları algısal veya yargısal birtakım imlemlerden geçirerek işlevselleştirme, yeniden anlamlandırma işlemidir (Şengül ve Yalçın, 2004, s.39).

Anlamı yapılandırma sürecinde düşünme, inceleme, araştırma, eleştirme, seçim yapma, sorgulama, yorumlama, çıkarımlar yapma, sıralama, sınıflama, tahmin etme, ilişkilendirme, benzerlikleri ve farklılıkları bulma, sebep sonuç ilişkilerini kurma gibi zihinsel işlemler ve beceriler kullanılmaktadır. Onun için okuyucunun metindeki anlamı aynen tekrarlaması beklenemez. Okuyucunun geçmiş yaşantıları ve becerileri metinden çıkaracağı anlamı farklılaştırabilir. Bu nedenle anlama bireyden bireye farklılık gösterebilir (Sidekli, 2010, s.44).

Okumada anlama küçük ve büyük yapılar olmak üzere iki düzeyde gerçekleştirilmektedir. Küçük yapıları anlamak için kelime, cümlecik ve cümleleri anlama becerilerini geliştirmek gerekmektedir. Bu becerilerin öğretimi için okuma yazma çalışmaları en uygun zaman olmaktadır. Okuma-yazma öğretiminde küçük yapıları anlama becerileri üzerinde önemle durulmalı ve bu beceriler okuma-yazma

öğretimiyle birlikte geliştirilmelidir. Büyük yapıları anlamak için paragraf, metnin bir bölümü veya tümünü anlama becerileri gerekli olmaktadır (Güneş, 2007).

Okumada temel amaç okuduğunu anlama ve bu yolla anlama yeteneğini geliştirmedir. Okuduğunu anlama, yazılı bir materyalden anlam çıkarmayı ve ayrıntıları kavramayı gerektirmektedir. Ayrıca okuduğunu anlama, ilköğretim düzeyinden itibaren öğrencilere kazandırılması gereken temel dil becerilerinden biridir (Rose, 2000, s.55).

Özet olarak anlamamanın okuma etkinliğinin en önemli amacı olduğunu görmekteyiz. Okuma etkinliğinde anlama olmadığı sürece öğrenme gerçekleşmeyecek ve bu etkinlik amacına ulaşmamış olacaktır. Anlama gerçekleşmişse okuma etkinliği başarıyla tamamlanmış sayılmaktadır. Buna göre diyebiliriz ki okuma temel niteliği ile bir anlama sürecidir (Sidekli, 2010, s.46).

Okuma becerisine sahip bireyler kendi ayakları üzerinde durabilme yetisine sahiptirler. Okuyan bireyler üretken olan ve başkalarına bağlı olmayan bireylerdir (Sidekli, 2010, s.21).

2.2.Öyküleyici Metin Nedir?

Öykü, insan yaşamından olmuş ya da olabilecek olayları kapsayan kısa kesitler sunarak bunları yere ve zamana bağlı kalarak anlatan, olayları ve kişileri tek yönleri ile ele alan kısa yazı türüdür (Kavcar ve Oğuzkan, 2004, s.94).Öyküler sadece sosyal ya da kültürel gelişimin bir parçası değil; aynı zamanda duygusal gelişimin de bir parçasıdır. Öyküler ile hayal kırıklıkları, umut, korku, tutku, zevk gibi duygular daha iyi anlaşılır (Bearne, 2002, s.89).

Hikayeler genel olarak çocukların kişilik ve dil kullanımını açısından gelişmelerini sağlar. Kişisel olarak çocuk, hikaye kahramanı ve kendisi arasında ilişki kurarak duygularının gelişimini sağlar. Kendisi ve başkalarının hareketleri üzerine yorum yapma imkanı bulur. Hikayeler çocuğun kelime haznesini zenginleştirerek, dilin gücünü tanıtır ve mesajı iletmede yaratıcı olarak nasıl kullanıldığını sezdirir. Hikayeler yeni kavramların ve içinde yaşanılan toplumun kültürünü, sosyal değerlerini aktarmada da önemli araçlardandır (Akyol, 2011, s.162).

Öyküleyici metinler kurgusal yapıda olan metinlerdir (Akdağ, 2011, s.15). Öyküleyici metinler bizleri bulunduğumuz ortamdan başka bir ortama götürmekte ve düş dünyamızı geliştirip zenginleştirmektedir (Güneş, 2007, s.217). Okuyucuyu olaya katma ve heyecanlandırma amacı güdüldüğü zaman öyküleme anlatım biçimi kullanılır. Öyküde, temel olan olaydır. Bu anlatım biçiminde işlenen fikir, olaylar içindedir ve her şey hareket hâlinindedir; yani olayların akışı, zincirleme olarak gelişir ve hareket ögesiyle birbirine bağlanır. Öyküleme, eylem hâlindeki olguların anlatılmasıdır (Kandemir, 1997, s.198).

Öyküleyici metinlerin genel özellikleri:

- Olaya dayalıdır ve olay ya da olay örgüsünü içerir.
- Bir ana düşünceye sahiptir.
- Kişi, zaman ve mekân öğelerine yer verilir.
- Olay ya da olay örgüsü belli bir plana bağlı kalınarak anlatılır.
- Duygusal, düşsel öğelere yer verilir.
- Sözcükler ve cümleler açıkça görünen anlamlar dışında başka anlamlar da çağrışırlar.
- Metnin sonunda yazarın iletmek istediği mesaj ya da mesajlar örtüktür.
- Okurun, yazarın iletmeye çalıştığı ileti ya da iletileri anlayabilmesi için çaba harcaması gerekir.
- Anlatımda öznellik vardır.
- Anlatıcı bellidir (Kolaç, 2009).

2.3.Ekran Okuma

Günümüzde teknolojiye ilerlemelerle birlikte basılı materyallerin yanında bilgisayar, internet ve diğer iletişim araçlarının gelişmesi ve yaygınlaşması ile temel dil becerilerinin kullanım alanları da değişmiştir. Okuma becerisi kitap, defter vb. materyallerin dışında bilgisayar, cep telefonu, tepegöz, sunu, reklam panoları vb. araçlar için de kullanılır hâle gelmiştir (Maden, 2012, s.2). Teknoloji bu kadar hızlı gelişirken teknolojiyi algılayan, doğru yorumlayan, bilgi yığınları altında ezilmeyen, bilgiyi doğru kaynağında arayıp bulan, bilgi teknolojilerini bilen insanlar yetiştirmek kaçınılmaz olmuştur. Özellikle de geleceğe yön veren bireyler yetiştirilmesinde bilgi teknolojilerini kullanma ve dolayısıyla ekran okuma önemli hale gelmiştir. Böylece

“ekran okuma” adı verilen yeni bir okuma biçimiyle, “ekran okuyucusu” denilen yeni okuyucu tipleri ortaya çıkmıştır (Güneş, 2010, s.5).

Ekran okuma, bilgisayar ve internet teknolojisinin gelişmesine bağlı olarak ortaya çıkan, bilgisayar ve internet teknolojisi geliştikçe de değişikliğe uğrayan bir okuma türüdür (Yaman ve Dağtaş, 2013, s.316) ve okuyucunun kâğıt sayfanın yarısı ya da çeyreği kadar yazının bölünmüş sayfalar halinde, parça parça ekrandan sunulduğu yazıyı bilgisayardan okuma eylemidir. Bu nedenle ekran okumaya “parçacık okuma” da denilmektedir (Güneş, 2009, s.317).

Ekran okuma veya elektronik metin okumada sayfanın bütünü değil daha küçük bir kısmı görülür. Okuyucu, diğer kısımları okuma eylemine devam ettikçe peş peşe görür. Parçaları birleştirir. Okuyucu görme, algılama ve zihinde yapılandırma işlemlerini gerçekleştirir. Ekran okuma esnasında beyin görülen okuma materyalini algıladıkça daha fazla çalışır. Ekran okumada metin parçalar hâlinde görüldüğü için beyin yükü artar. Bu durum zihinsel becerileri geliştirmekte, ancak zihnin çalışma temposu yükselmekte, zihnen ve bedenen yorgunluk artmaktadır (Maden, 2012, s.3).

Ekran okumada bilgileri, paragrafları, tabloları karşılaştırma ve yerini işaretleme okuyucuyu çok yormaktadır. Bu durum kâğıt okumanın tersine karmaşık bir zihin yapısını ve işleyişini getirmektedir. Kâğıt okumada oluşturulan uzamsal yapı, yer ve mekân algısı ekran okumada yok olmakta, yerini zihinsel düzensizlik ve karmaşıklığa bırakmaktadır (Güneş, 2010, s.10).

2.4.Elektronik Kitap ve Elektronik Kitabın Tarihsel Gelişimi

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin takip edilemeyen bir hızla gelişmesi ve özellikle internet kullanımının yaygınlaşmasıyla basımcılığın gelişmesinde bir dönüm noktası olan Gutenberg’in matbaası yerini farklı teknolojilere bırakmaya başlamıştır. Yeni gelişen bu teknolojilerle, bilginin paylaşımında zamandan ve maliyetten, bilginin depolanmasında ise yerden tasarruf edilmiş, bilginin üretiminde de etkinlik ve verimlilik artmıştır (Atılgan, 2006, s.4). Yeni gelişen bu teknolojilerin biri de e- kitap teknolojisidir.

Bir kitabın sayısal ortamdaki kopyasına ya da doğrudan elektronik ortamda kitap olarak yazılmış içeriğe elektronik kitap denilmektedir. Elektronik kitaplar basılı

kitaplardan farklı olarak elektronik ortamlarda kullanılmak üzere hazırlanmıştır. İnternet üzerinden belli bir sayfaya, doğrudan bağlanılarak kullanılan çevrim içi kitaplar da bu kapsama girmektedir. Elektronik kitaplar bilgisayarda okunduğu gibi Tablet PC, Kindle, İphone ve Blackberry gibi elektronik araçlarla okunabilmektedir. Elektronik kitapta farklı bölümlere notlar almak, işaretler koymak sayfa çevirerek ve saatlerce okunarak ulaşılamayacak bilgilere arama yaparak saniyeler içinde erişme olanaklıdır (Soydan, 2012, s.391). Elektronik kitap; Weber ve Cavanaugh'un tanımına göre ise masaüstü bilgisayarlar, dizüstü bilgisayarlar/elde taşınabilen aletlerde (PDA) görüntülenebilen ve resim, animasyon, ses, müzik, video ve hyperlinkleri içeren çoklu model özellikleri sağlayan elektronik yayındır (Larson, 2007, s.16). Online web siteleri ve kişisel elektronik cihazlardan edinilen elektronik kitaplardaki kitap başlığına göre erişim, "her zaman ve her yerde" okuma olanakları e- kitap kullanımı artırmaktadır (Jones ve Brown, 2011, s.5).

Elektronik kitaplar, internetin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte önem kazanmaya başlamıştır ve hem internet üzerinden hem de elektronik kitap okuyucu cihazları ile kitap okurlarına farklı bir iletişim ortamında seslenme imkanı yaratmaktadır. Dünyada birçok yayınevinin, basılı yayınların yanında elektronik ortamda da kitap yayınladıkları, ayrıca bazı yazarların da bireysel çabalarıyla kendi eserlerini yayınladıkları siteler oluşturdukları görülmektedir (Gürcan, 2005).

Elektronik kitap teknolojisi, 1971 yılında Michael Hart tarafından Illinois Üniversitesi'nde 10.000 kitaptan meydana gelen bir elektronik halk kütüphanesi oluşturma hedefi ile başlamıştır. İnternet ortamında 1990'da HTML kodlama dilinin geliştirilmesi sayesinde, metinlerin farklı bilgisayarlarda okunabilmesi sağlanmış, 1993'den sonra da kamuya açık ticari web siteleri oluşturulmaya başlanmıştır. Elektronik kitap teknolojisinin yaygınlaşması ve elektronik kitap okuyucularının hızla çoğalması sebebiyle 1999 yılında Rocket firması, elektronik belgelerin görüntülenmesini sağlayan ilk e-kitap cihazını piyasaya sürmüştür. 2000 yılında Microsoft Reader ve 2001 yılında Adobe e-book Reader gibi e-kitap cihazlarının çalışmasını sağlayacak yazılımlar üretilmiştir (Mutlu, 2012, s.1). Genel olarak elektronik kitabın gelişimi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Elektronik Kitabın Tarihsel Gelişimi

1981	Random House yaygın olarak kullanılan ilk e-kitap olan “Electronic Theasaurusu” yayınladı.
1991	Sony, Data Discman yani Elektronik Kitap Oynatıcısını piyasaya sundu.
1992	Giderek artan DOS tabanlı elektronik kitaplar Windows’a uyumlu sürümlere çevrildi ve elektronik kitap okumak daha kolaylaştırıldı.
1993	“BiblioBytes” internet üzerinden e-kitap satışı için ilk web sitesini kurdu.
1994	Birçok elektronik kitap için kullanılan düz metin biçiminden HTML’ye geçildi. E-kitapların basılı kitaba benzer görünümde çevrimiçi görüntülenebilmesini ve PDF biçimli elektronik kitapların okunmasını sağlayan Adobe Acrobat Reader ilk kez pazarlandı.
1997	Palm şirketi ilk PDA’i piyasaya sundu.
1998	Nuvomedia, bilgisayardan ara kablo yoluyla elektronik kitapindirmeye izin veren Rocket adıyla bilinen ilk elde taşınabilirelektronik kitap okuyucu donanımını piyasaya sürdü.
1999	Franklin, E-bookMan’i piyasaya sundu.
2000	Stephen King’in “Bag of Bones” isimli kitabıGlassbook eBook Reader programıyla birlikte sadece internetüzerinden yayınlandı. (Kullanıcılar 2,50\$ karşılığında kitabı okumak içinbilgisayarlarına indirdiler ve kitap yalnızca 48 saatte 500.000 kopya satıldı.)
2002	RandomHouse ve Harper Collins yayınlarının dijital versiyonlarını satışa başladı.
2004	E-mürekkep(e-ink) teknolojiyle yapılan ilk e-kitap okuyucu Sony Librie, Sony tarafından Japonya’da piyasaya çıktı.
2006	Sony Reader piyasaya çıktı.

2007	Amazon Kindle piyasaya çıktı. Kindle Store'da 90000 üzerinde kitap ve New York Time'n belirlediği 'bestsellere' ulaşılma imkanı sağlandı.
2009	Barnes&Noble Nook'u piyasaya sürdü. Amazon Kindle 2'nin uluslararası versiyonunu 169 ülkede piyasa çıktı.
2010	Google, 3 milyon başlık ile eBookstore erişime açtı.
2011	Amazon Kindle Fire'ı gösterime çıkardı. Bookeen, kendi e-kitap mağazasını erişime açtı.
2012	PocketBook, e-mürekkep (e-ink) teknolojisine sahip PocketBook Touch'ın satışına başladı. Apple, iBooks Author programını geliştirdi. Amerika'da 3 milyondan fazla e-kitap satışı yaşandı.
2013	Oyster, ilk limitsiz erişime sahip e-kitap ekleme servisini açtı. E-kitapların market payı bir önceki yıla göre arttı. Apple, e-kitaplara yönelik iBookstore'ı geliştirmeye devam etti.
2014	Amazon, e-kitap ve sesli kitapların limitsiz ulaşımın olduğu Kindle Unlimited'ı erişime sundu.

(Gibson ve Gibb, 2011, s. 304; Önder, 2010; Yıldırım, 2014; Akt: Anameriç ve Rukancı, 2003, s. 149)

Bu gelişmeler ışığında bazı avantajlarından dolayı elektronik kitap kullanımı artmaktadır. Elektronik kitap türleri, e-okuyucular ve özellikleri her geçen gün geliştirilmektedir.

2.5.Elektronik Kitapların Avantaj ve Dezavantajları

Elektronik kitap kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte yapılan akademik çalışmalarda elektronik kitapların avantaj ve dezavantajları belirtilmiştir.

Çocukların okuma becerileri, gelecekteki akademik ve kişisel gelişimleri için önemlidir. Okuma sorumluluğu çocukların okuryazarlık gelişimi için önemli bir bileşendir (Jones ve Brown, 2011, s.5). Bilgisayarın teknolojik özellikleri okuyucu

ve metin arasında bilgiyi karşılıklı alıp vermede daha çok olanak tanır ve bu nedenle anlamaya yardımcı olur (Reinking'den aktaran Doty vd., 2001). Elektronik kitaplar da kişisel okuma için popülerlik kazanmaktadır (Jones ve Brown, 2011, s.5). Büyük bir potansiyele sahip elektronik kitapların sağladığı avantajlar düşünüldüğünde özellikle elektronik öğrenme ortamlarında bu yeni araçların kullanımının önemli bir etkisi olacağı söylenebilir. Özellikle elektronik kitapların sağladığı esneklik, erişim ve dağıtım kolaylığı gibi özellikler bu materyallerin öğrenme ortamlarında kullanılmasını sağlayan faktörler arasındadır. Yönlendirmeler geleneksel kitaplara göre çok etkilidir. Ayrıca teknolojinin sağladığı yenilikler de elektronik kitaplar için kullanılabilir. Metinler üzerinde not alma, önemli yerleri vurgulama, ayraç gibi özellikler e-kitapların daha etkili kullanılmasına yarayan araçlardır (Yıldırım, 2014).

Kitabevleri belirli bir süre içinde satamadıkları basılı ortamdaki yayınları üretici firmaya iade etmektedirler. E-kitaplar, yayıncılık sektörüne özgü olan iade işlemine son verecek yayıncılar için büyük bir riski de ortadan kaldıracaklardır. Elektronik kitaplar çevreciler tarafından da desteklenmektedir. Çünkü çevreciler doğal kaynakların tükenmesine karşıdırlar ve elektronik kitaplar kullanıldıklarında yıpranmayacakları ve yenilenmeyecekleri için çevre dostu bir uygulama olarak görülmektedir. Elektronik kitapların kütüphanelerde kullanımıyla, basılı kitaplarla gerçekleştirilen geleneksel ödünç verme işlemi de değişecektir. Kütüphanede bulunan bir elektronik kitaptan aynı anda sınırsız sayıda kullanıcı yararlanma olanağına sahip olacaktır. Elektronik kitaplara çeşitli konularda ve türlerde yayınlar yüklenebilmektedir. Bu özellik bilgi merkezlerinin hemen hemen tümünde karşılaşılan depolama alanı sorununa da çözüm sağlayabilir (Anameriç ve Rukancı, 2003). Bünyesinde birçok kitabı barındırabilen elektronik kitap okuyucuları; temel özelliklerin yanı sıra ekran aydınlatma, arama, işaretleme, font değiştirme, dipnot oluşturma gibi ek özelliklere sahiptirler (Yıldırım, Karaman, Çelik ve Esgice, 2011). Elektronik kitaplar; eskimez, yıpranmaz ve kaybolmaz. Özellikle el yazması eserler ya da tarihi öneme sahip kitapların doğal ortamdan kaynaklanan küflenme, parçalanma, çürüme ve yanma gibi hasarlar ile kitapların sayfalarının kopması, düşmesi veya kaybolması gibi durumları tamamen ortadan kaldırarak kitapların uzun yıllar korunmasını sağlamaktadır (Önder, 2010). Kalburan (2014) literatürden yararlanarak oluşturduğu tabloda elektronik kitapların; metin arama, özelleştirme, taşınabilirlik, multimedya olanakları, kitaplara ulaşılabilirlik/erişim, çevreye daha az

zarar verme, satın alınan kitabın anında teslimi, büyük basılı kitaplar yerine ayarlanabilir yazıtipleri, düşük üretim maliyetleri nedeniyle düşük fiyatlar, çevre dostu faaliyet, raf alanından tasarruf, kayıp ya da hasardan kaçınma, online katalogların kütüphane binasını ziyaret etme zorunluluğuna bir alternatif olması, yayımlama hızı, baskı, ciltleme, stoklama ve nakliye maliyetinin ortadan kalkması, fiziksel depo ihtiyacının ortadan kalkması ve ulusal okuryazarlık ve eğitim standartlarını yükseltebilmek açısından avantajlara sahip olduğunu belirtmiştir.

Kullanıcıların ve öğretmenlerin elektronik kitapları verimli kullanmasını sağlayan becerilere sahip olamaması (Başaran, 2014) elektronik kitapların en önemli dezavantajlarından, sınırlılıklarından biridir. Ayrıca okurun doğrusal bir şekilde (yatay ya da dikey olarak) ekran kaydırarak metni okuması, onda sıkıntı yaratabilir, gözlerini yorabilir, ekrandan makale okumak rahat olmayabilir. Ayrıca, enformasyon sunumunda standart olmayan unsurlar (tasarımdan kaynaklanan ya da bağlantılardaki farklılıklardan veya makaleleri sınıflandırmadan kaynaklanan) da okura sıkıntı verebilir. Basılı araçların sunumuna alışmış olan insanlar, web sunumunu rahat ve sıcak bulmayabilir (Demiray ve Gürcan, 2005).

Her teknolojik yenilikte olduğu gibi kullanım arttıkça geliştirilen standartlar yetersiz kalmakta, konu bilgi olduğundan içeriğin denetiminde yani bibliyografik denetimde, bilginin gelecek nesillere aktarılmasında elektronik ortamın yaratacağı zorluk nedeniyle derlemede ve en önemlisi hak sahiplerinin telif haklarının elektronik ortamda nasıl korunacağı konularında tüm dünyada zaman zaman sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca elektronik kitap endüstrisinde hızla artan yazılımlar ve donanımlarla birlikte gelişen e-kitap biçimlerinin çeşitliliği, farklı pazarlama ve dağıtım biçimleri, taraflar arası ilişkileri düzenleyen standartların ve yasaların tam belirlenmemiş olması, elektronik kitapların tanımlanmasında ortak bir görüş geliştirilememesi gibi sebepler de hak sahiplerinin fikri haklarının ve telif haklarının korunmasını güçleştirmektedir (Önder, 2010). Elektronik kitapların geliştirilmesinde farklı firmalarca farklı formatlar oluşturulmaktadır. Bu farklı formatlarda üretilen elektronik kitaplar, okumaya yarayan bütün aygıtlarda görüntülenemeyebilir. Bu durum paylaşımın azalmasına ve cihaza özel elektronik kitapların oluşmasına neden olmaktadır (Yıldırım, 2014). Kalburan (2014) literatürden yararlanarak oluşturduğu tabloda elektronik kitapların; donanım aygıtları ihtiyacı, güç tüketimi, kırılabilirlik, sayfa kalınlığını dokunarak hissedememek, satın alırken göz atamamak, kâğıt ve

baskı kalitesini gösterememe, okuyucu aygıtlarının maliyeti, teknolojik değişim, internetten indirilebilecek limitli sayıda kitap, alternatifi, donanım/yazılım uyumsuzlukları açısından dezavantajlara sahip olduğunu belirtmiştir.

Elektronik kitaptan okurken ekran okuma yapıldığı için ekran okumanın dezavantajları, elektronik kitap okumanın dezavantajları arasında sayılabilir. Başaran'a (2014, s.253) göre ekrandan okuma, anlamayı doğrudan etkilemez ancak anlamayı doğrudan etkileyen değişkenler üzerinde etkili olabilir. Ekrandan okuma gözü ve zihni daha fazla yorar, okuma hızını düşürür. Ekranda metin sayfalarının ancak bir parçası görüldüğü için bu durum okurun, metindeki başlık, alt başlık ve yan başlık ilişkisini izlemesine engel olabilir; metnin ana düşüncesini yakalamayı zorlaştırabilir ve gerektiğinde ileriye ve geriye doğru okuma yapmayı zorlaştırabilir. Ekrandan okuduğunu anlama için okurun e-okurluk, teknoloji okuryazarlığı, farklı anlama ve zihinde yapılandırma vb. becerilere sahip olması gerekir. Bu becerileri yeteri kadar gelişmemiş okurun okuduğunu anlama düzeyi de düşecektir. Ekrandan okumada alışkanlık sonucu genellikle metinler satır satır değil, göz gezdirilerek okunmaktadır. Ekranda bulunan metinler sabit değil sürekli ve hareketli; somut değil soyut ve geçicidir. Bu durum elektronik metinlerin anlaşılmasını güçleştirmektedir. Ekranda bulunan renkli ve hareketli resim ve şekiller, sesler vb. okurun dikkatini dağıtabilmektedir. Son olarak elektronik metinlerde kullanılan farklı yazı karakterleri kelime tanıma işlemini yavaşlatabilmektedir.

2.6.Dijital ve Etkileşimli Kitap

Elektronik kitaplara eklenen; video, ses, animasyon, simülasyon, oyun, değerlendirme araçları gibi çoklu ortam nesnelere ile beraber kitaplar, etkileşimli elektronik kitaplara dönüşmektedir. Etkileşimli elektronik kitapların sağladığı birçok avantaj görülmektedir. Bunların en başında, öğrencilerin ağır okul çantalarından kurtulması gelmektedir. Tablet bilgisayarı ile okula giden öğrenci aslında tüm ders kitaplarını, bunun yanında daha yüzlerce kitabı taşıyabilmektedir (Işık, 2013, s.399). Ayrıca sadelik, etkileşimlilik, okunabilirlik, süreklilik, erişim kolaylığı ve kişiselleştirebilir olma etkileşimli elektronik kitabın önemli avantajlarından (Gümüş, Güler, Güler ve Erorta,2012).

Ayrıntılı bir tanımla; etkileşimli e-kitaplar, kullanıcı ve dijital kitabın karşılıklı olarak üst düzey etkileşime geçtikleri; dijital kitabı oluşturan öğelerin kendi

aralarında ve çevresi ile iletişiminin yanı sıra diğer kullanıcılarla etkileşim halinde oldukları, birçok iletişim kanalının bir arada kullanılabilirdiği dijital kitaplardır (Bozkurt ve Bozkaya, 2013). Literatüre baktığımızda etkileşimli e- kitap, elektronik etkileşimli kitap, etkileşimli kitap, interaktif kitap, dijital ve etkileşimli kitap, z-kitap birbirinin yerine kullanılan kavramlardır.

Yeni nesil araçlar, harekete ve ışığa duyarlıdır ve etkileşimli e-kitaplar buldukları ortam aygıtının özellikleri ile bağlantılı olarak çalışır. Yeni nesil cihazlarda kullanıcının göz hareketlerini algılayan yeni bir teknoloji geliştirilmiştir. Bunun dışında, ışığa duyarlı sensörler aracılığıyla ekran parlaklığını ortam ışığı ile uyumlu hale getirilebilmektedir. Bazı oyun konsollarında olduğu gibi etkileşimin hareket (gesture based) ile de sağlandığı iletişim şekillerinin yakın gelecekte etkileşimli e-kitap teknolojisine uyarlanacağı düşünülmektedir. Bu özelliklere ek olarak metni seslendirme (Voice Over) özelliği ve sesli komut (Voice Command) özelliği de bu uygulamaların kullanabileceği başka bir özelliktir. Bu teknolojiler özellikle engelli bireylerin içeriğe erişmeleri hususunda kayda değer bir avantaj sağlayabilir (Bozkurt ve Bozkaya, 2013).

Dünyada birçok ülkede eğitimde tablet veya mini bilgisayarlar kullanılmaktadır. Bunları kullanan ülkelerin yüzde 95'i pilot uygulamalar yapmaktadır. Tablet bilgisayar kullanan başlıca ülkeler şunlardır: Güney Kore, Japonya, Hindistan, Kuzey Kore, Amerika, Çin, Almanya, Fransa, İngiltere, Norveç, İsviçre, Kanada, Arjantin, Rusya, Kazakistan, Özbekistan. Türkiye'de ise 2011-2012 eğitim öğretim yılının ikinci yarısında Fatih Projesi ile pilot uygulama kapsamında 17 ildeki 52 okula 12.800 tablet bilgisayar dağıtılmıştır (Kamacı ve Durukan, 2012, s.206).

Proje kapsamında dağıtılan tabletler içinde e-kitap olarak ders kitapları yüklü hâlde öğrencilere teslim edilmiştir. Tabletlerde ayrıca “Adobe Reader, Breeze9, EBAMarket, Flash Player, Galeri, GM Müzik, GM Video, Hesap, MEB Kayıt, Memo, Müzik, Saat, Takvim, Türkçe Klavye, Uner, Kütüphane, Z-Kitap” uygulamaları / programları yer almaktadır.

Tabletler içinde yer alan Z-kitaplar e-kitaplardan çok daha gelişmiş olarak tasarlanmıştır. Z-kitaplarda ders içeriğinin yanı sıra animasyon, video, ses, fotoğraf,

harita, grafik, tablo, simülasyonlar da bir arada bulunmaktadır (Kamacı ve Durukan, 2012, s.2016).

Teknolojinin hızlı gelişimi, okul hayatı ve sosyal hayatın bütün yönlerini etkilemesi hikayelerin sunum şeklini de değiştirmektedir. Günümüzde elektronik hikaye kitapları eğitim ortamlarında yerini almaya başlamıştır. Elektronik hikaye kitapları geleneksel sözel veya yazılı anlatıma dayanan hikaye anlatımlarını; grafikler, sesler, animasyonlar, videolar vb. yardımıyla interaktif hale getirmektedirler. Bu tür kitaplar çocukların okuryazarlık düzeylerini geliştirmede giderek artan bir önem arz etmektedir. Araştırmalar elektronik hikaye kitaplarının kullanıldığı ortamlarda çocukların öğrenmelerinin de geliştiğini göstermektedir (Akyol, 2011, s.163-164). Elektronik hikaye anlatma. interaktif dijital bir ortamda, ses, resim, grafik, hareketli grafik, görüntü, müzik ve metne dayalı anlatımın sunulması sürecidir (Figa, 2004). Elektronik hikayeler; görüntü, ses, müzik ve anlatımla birleşen dokunun gücüyle birlikte karakterlere, durumlara, deneyim ve kavramalara derin boyut ve akılda kalıcılık katılmasıyla meydana gelirler (Rule, 2005).

Teknolojik gelişmeler okuma uygulamaları ile birleştirildiği zaman, öğrenciler okuma kaynaklarını kullanıma daha istekli olmaktadır (Wright, Fugett ve Caputa, 2013). Dolayısıyla interaktif elektronik kitaplar; okuma için motivasyonel araç olarak kullanılabilir. İnteraktif elektronik kitapların etkileşimli ve oyunsal özellikleri elektronik kitapları çekici hale getirebilir, motive edici olabilir ve eğlenceli okuma deneyimi sağlayabilir (Al Aamri, Greuter ve Walz, 2014).

2.7.İlgili Araştırmalar

Huang (2014) Taiwan meslek okulu 1. sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışmada okuduğunu anlamayı online kitap ve çoklu multimedya özellikleri olan elektronik etkileşimli kitap açısından değerlendirmiştir. Çalışmada kullanılan hikayeler Taiwan kültürüne ait özgün hikayelerdir. Kullanılan elektronik etkileşimli kitap; animasyon, animasyonlu sayfa çevirme, geleneksel müzikleri dinleyebilme, online kitap; sayfada bulunan ok işareti ile sayfa çevirme ve geleneksel müzikleri dinleyebilme özelliklerine sahiptir. Çalışmada öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri ve okuduğunu anlama testlerindeki toplam puanları üç kısma ayrılarak; ‘metindeki mesajı bulma yetenekleri’, ‘metindeki mesajları birleştirme ve ana fikri

değerlendirme yetenekleri’, ‘metindeki mesajları ifade etme ve kendi bilgi-deneyimleri ile bağlantı kurma yetenekleri’ değerlendirilmiştir. Deney grubunu kontrol grubuna göre ‘metindeki mesajı bulma yetenekleri’ ve ‘metindeki mesajları birleştirme ve ana fikri değerlendirme yetenekleri’ başlıklarında daha iyi sonuçlar elde etmiştir. ‘Metindeki mesajları ifade etme ve kendi bilgi-deneyimleri ile bağlantı kurma yetenekleri’ bakımından iki grup arasında önemli bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmacı bu yeteneklerin uzun sürede ve yoğun bir çaba ile geliştiğini düşünmektedir. Okuduğunu anlama puanlarında elektronik etkileşimli kitap lehine bir sonuç çıkmıştır. Yani öğrenciler elektronik etkileşimli kitap okuma yaptıklarında daha iyi anlamaktadırlar. Araştırmacı sonuç olarak e-kitaplara eklenen etkileşimli özelliklerin öğrencilerin okuduğunu anlama, metinden mesaj bulma ve mesajları yorumlama yeteneklerini geliştirdiğini ve bu yüzden e-kitaplara daha fazla etkileşimli özellik eklenmesi gerektiğini belirtmektedir.

A.Zaydah ve H.Zaydah (2014) 5. sınıf 120 erkek öğrencinin Teknolojidersinde görsel düşünme becerilerinin gelişmesinde bilgisayar destekli etkileşimli kitap kullanımının etkililiğini araştırmıştır. Bilgisayar destekli etkileşimli kitap kullanan deneysel grubun, geleneksel yöntem kullanılan kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bilgisayar destekli etkileşimli kitabın görsel düşünme becerilerini geliştirmede etkili olduğu belirtilmiştir. Ayrıca çalışmada bilgisayar destekli etkileşimli kitabın yüksek başarılı öğrencileri ”kendi kendine öğrenmeye” teşvik ettiği, düşük başarılı öğrencilere öğrenme sürecine devam etmelerinde onlara yardım ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Hung (2014) öğrencilerin okuduğunu anlama ve okuma tutumlarında etkileşimli elektronik hikaye kitabı ve geleneksel resimli hikaye kitabın farklı etkilerini araştırmıştır. Etkileşimli elektronik hikaye kitabı kullanılan deneysel grubun, geleneksel resimli kitap kullanılan kontrol grubuna göre okuduğunu anlama puanları daha yüksek çıkmıştır. Etkileşimli elektronik hikaye kitabını kullanan öğrencilerin açık uçlu soruları daha iyi cevapladığı ve bilgiliyi tam olarak tekrarlayabildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ertem (2014) 5. Sınıf okuyan 31 öğrenci ile yaptığı çalışmada ekran okumanın anlam kurma düzeyi ve geleneksel okumanın anlam kurma düzeyi karşılaştırmıştır. Araştırmada geleneksel ortamda ve bilgisayar ortamında iki tane

bilgilendirici ve iki tane hikâye edici metin olmak üzere dört farklı metin kullanılmıştır. Araştırma sonucunda metin içi anlam kurma açısından geleneksel okuma ekrandan okumaya göre daha etkilidir sonucuna ulaşılmıştır. Metin dışı ve metinler arası anlam kurma yönünden anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Ertem'e göre bu sonuçlar; anlam kurmada anlamı etkileyen metinden daha çok okuyucunun kendisinin olması, yaş düzeyi ya da geçmiş deneyimlerinin farklılığından kaynaklanıyor olabilir. Genel anlamda anlam kurma açısından, geleneksel okuma ekrandan okumaya göre daha etkilidir. Bilgilendirici ve hikâye edici metinlerde ise geleneksel okuma ile ekrandan okuma arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir..

Tosun (2014) Bilgisayar Eğitim ve Öğretim Teknolojileri, Müzik Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Sosyal Bilimler Eğitimi, Türk Dili Eğitiminde okuyan ve çalışan 258 öğretmen ve öğrencinin basılı ve e- kitaba dair tercih nedenlerini belirlemeye çalışmıştır. Bulgulara göre öğrencilerin %20.9'u e- kitap okuyucusudur. E- kitap okuyucusu öğrencilerin çoğu Bilgisayar Eğitim ve Öğretim Teknolojileri ve Sosyal Bilimler Eğitimi bölümlerindedir ve erkek öğrenciler kız öğrencilere oranla daha fazla e- kitap okumaktadır. Öğrencilerin %25.6 sı göz sağlığını korumak için, %25.2 elinde kitap tutmayı sevdiği için, %5.'i basılı kitaptan daha iyi anladığı için, bir kısmı da e- kitaba dair teknolojiye sahip olmadığı için basılı kitabı e- kitaba tercih ettiklerini belirtmişleridir.

Aydemir, Öztürk ve Horzum'un (2013) yaptığı çalışmada ekrandan okumanın 5. sınıf öğrencilerinin bilgilendirici ve öyküleyici metin türünde okuduğunu anlama düzeylerine etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Bilgilendirici metinleri ekrandan okuyan öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri basılı materyalden okuyan öğrencilerinkinden anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Öyküleyici metinleri ekrandan okuyan öğrenciler ile basılı materyalden okuyan öğrenciler arasında okuduğunu anlama düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Chen, Chen, Chen ve Wey (2013) tarafından yabancı dil olarak İngilizce öğrenen üçüncü seviyedeki öğrencilerin okuma, anlayarak okuma ve kelime durumları incelenmiştir. 89 katılımcı 46 deney, 43 kontrol grubu olarak ayrılmıştır. Her iki gruba da aynı müfredat uygulanmıştır. Deney grubuna on hafta boyunca zorluk derecesine göre kategorileştirilen e- kitap kütüphanesinden serbestçe 3 kitap seçip okumaları sağlanmıştır. Kontrol grubuna herhangi özel bir okuma programı

uygulanmamıştır. Çalışma sonunda deney grubunun kontrol grubundan önemli oranda okuma, anlayarak okuma ve kelime durumlarında daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir.

Smith, Park, Kim, Li ve Drobisy (2013) tarafından Çin’de yabancı dil olarak İngilizce öğrenen üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmada İngilizce kelime öğrenmede elektronik kitaplardaki bilgisayar oyunlarının etkililiği araştırılmıştır. Elektronik kitaptaki bilgisayar oyunları ile kelime öğrenen deneysel grup, geleneksel çalışma metodu; yazılı çıktı testleri, çoktan seçmeli sorular ve kelime listeleri uygulanan kontrol grubuna göre daha çok kelime öğrenmiştir. Oyunu öğrenmek, oynamak ve kazanmak kelime öğretiminde motive edicidir sonucuna ulaşılmıştır.

Chen’in (2013) anaokuluna giden 31 çocuk ile yaptığı çalışmada, iPad’e uygun olarak geliştirilmiş etkileşimli matematiksel hikaye kitabı kullanılmıştır. Araştırmacı etkileşimli matematiksel hikaye kitabının, çocukların öğrenme performansını önemli derecede artırdığı ve matematik öğrenme tutumlarında gelişme sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Öztürk ve Can (2013) öğrencilerin elektronik kitap okuma hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla ilköğretim 5. sınıf 12 öğrenci ile çalışma yapmıştır. Araştırmada öğrenciler elektronik kitapların öğrenmeyi ve anlamayı kolaylaştıracağını belirtmişlerdir. Ayrıca elektronik kitabın gözleri yordüğünü belirtmişlerdir.

Baştuğ ve Keskin (2012) 5. Sınıfa devam eden 88 öğrenci ile yaptığı çalışmada, öğrencilerin okuma becerileri olarak hız, doğruluk ve anlama başarılarının ekran ve kâğıt okuma ortamları açısından karşılaştırmıştır. Araştırma sonunda öğrencilerin kâğıttan okumada hız, doğruluk ve anlama yönünden ekrandan okumaya göre daha başarılı olduğuna ulaşılmıştır.

Duran ve Ertuğrul (2012) ilköğretim ders kitaplarının dijital ortama taşınmasına yönelik öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçladığı çalışmada 143 ilköğretim sınıf öğretmeni ile görüşme yapmıştır. Öğretmenlerin önemli bir kısmı ders kitaplarının yakın gelecekte dijital ortama taşınmasının mümkün olmadığını ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamanın kolay olmadığını, alışkanlıklardan vazgeçmenin zor olduğunu ve bu yüzden bunu istemediklerini belirtmiştir.

Öğretmenler, elektronik ders kitaplarının en önemli avantajlarını, ders içeriklerinin görsellerle ve seslerle desteklenebilmeleri, interaktif eğitim süreçlerine imkân tanımaları, çantasız eğitime geçişi sağlamaları, daha cazip ve çekici olabilmeleri, kâğıt israfını önleyecek olmaları olarak ifade etmektedirler. Araştırmaya katılan öğretmenler elektronik ders kitaplarının en önemli dezavantajlarını ise, sağlık tehdidi, alt yapı ve servis hizmeti eksiklikleri, konuların anlaşılabilirlik düzeylerinin azalması ve ailelerin hazır olmayışları şeklinde sıralamaktadırlar.

Ertem (2011) başarı düzeyi normalin altında olan ilköğretim dördüncü sınıf 77 öğrenci ile yaptığı araştırmada, geleneksel kitap, animasyonlu ve animasyonsuz hikaye kitabı kullanmıştır. Öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri tekrar anlatmayla ölçülmüştür. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin anlama düzeyleri arasında elektronik hikaye kitabı lehine, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Elektronik hikaye kitaplarının okuma anlama düzeyini geliştirdiği ve başarıda normal düzeyin altında olan çocuklar için yararlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Jones ve Brown'un (2011) ilköğretim üçüncü sınıf 22 öğrenci ile yaptığı çalışmada öğrencilerin geleneksel ve elektronik kitaba yönelik okuduğunu anlama düzeyleri karşılaştırılmış ve bu kitaplara yönelik memnuniyet düzeylerini belirleyen anket yapılmıştır. Öğrenciler için kitabın formatının; kitabın karakterleri, teması kadar önemli olmadığı ve öğrencilerin geleneksel kitaplardan tamamen vazgeçmeye hazır olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Çakmak ve Altun (2008) öğrencilerin hipermetinsel okuma süreçlerini araştırmıştır. Ortaöğretim 5. ve 6. sınıfa devam eden 45 öğrenci ile yapılan öğrencilerin; hipermetinsel okuma sürecinde kendilerini yönelimsiz olarak değil, kararsız olarak algıladıkları; kız ve erkek öğrencilerin yönelim bozukluğu algılarının benzer olduğu, öğrencilerin hipermetinsel okuma ortamında harcadıkları zaman arttıkça okuduklarını daha fazla hatırladıkları ve şaşırma algılarının azaldığı tespit edilmiştir. Fakat okuma sürelerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Grimshaw, McKnight, Dungworth ve Morris (2007) tarafından basılı ve elektronik olmak üzere 2 farklı hikaye kitabında okuduğunu anlama puanlarını ve bunlardan keyif alma durumlarını incelemiştir. Çalışma 9 ve 10 yaşlarında 132 öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışmada elektronik kitaptan okuma, basılı kitaptan

okumaya göre daha uzun sürmüştür. Araştırmacı bu farklılığın sebebi olarak basılı kitapta okuma yaparken öğrencinin parmakla takip yapabilmesi, elektronik kitaptan okurken parmakla takip yapamaması olabileceğini düşünmektedir. Öğrencilerin, kitabın elektronik ve sesli versiyonunda okuduğunu anlama puanları basılı kitaba göre daha yüksek çıkmıştır ve bu iki kitaptan keyif alma durumları arasında fark bulunmamıştır.

Doty, Popplewell ve Byers (2001) ilköğretim 2.sınıf 39 öğrenci ile çalışmışlardır. Araştırmada basılı kitapta ve etkileşimli CD-ROM'dan hikaye okumanın okuduğunu anlama üzerindeki etkilerini incelemiştir. Belirlenen basılı metin etkileşimli CD-ROM formatına dönüştürülmüş ve metinle ilgili 6 tane anlama sorusu hazırlanmıştır. Basılı metinden okuma yapan grup 19 kişiden ve etkileşimli CD-ROM'dan okuma yapan grup 20 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın sonucunda okuduğunu anlama puanları etkileşimli CD-ROM'dan okuyan grup için önemli derecede yüksek çıkmıştır.

March (1999) basılı hikaye kitabı ve etkileşimli CD-ROM hikaye kitabı açısından 3. Sınıf 28 öğrencinin okuduğunu anlama puanlarını ve okuma tutumlarını karşılaştırmıştır. Çalışma haftada bir gün olmak üzere 4 hafta sürmüştür. Çalışmanın sonucunda etkileşimli CD-ROM hikaye kitabından okuduğunu anlama puanları daha yüksek çıkmıştır.

3.BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan model, çalışma grubu, verilerin toplanması ve özömlenmesi ile ilgili veriler verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma betimsel niteliktedir ve nicel olmayan bir araştırmadır. Betimsel yöntem olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye ve açıklamaya çalışmaktır (Kaptan, 1998, s.59).

Tarama modeli geçmişte ya da halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 2013, s.77).

Tarama modelinin amacı araştırma konusu ile ilgili var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmaktır (Büyüköztürk, 2011, s.232). Tarama modelinde amaçların ifade edilişi genellikle soru cümleleri ile olur. Bunlar: “Ne idi?”, “Nedir?”, “Ne ile ilgilidir?” ve “Nelerden oluşmaktadır?” gibi sorulardır (Karasar, 2013, s.77).

3.2.Çalışma grubu

Araştırma, iki farklı çalışma grubu ile yürütölmüştür. Basılı metin ve dijital-etkileşimli kitaplarla uygulamayı gerçekleştirdiğimiz birinci çalışma grubu; Afyonkarahisar ili Evciler ilçesi Nedim Turan İlkokulunda 4. sınıfta öğrenim gören 53 öğrenciden oluşmaktadır. Dijital ve etkileşimli kitaplara yönelik görüşleri belirlemek için görüşme yaptiğımız ikinci çalışma grubu ise birinci çalışma grubumuz olan 53 öğrenci arasından rastgele örnekleme yolu ile seçilen 20 gönöllü öğrenciden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları ve Verilerin Toplanma Süreci

Araştırmanın süreci dört aşamadan oluşmuştur. Araştırma izninin alınması aşaması, metin ve metne yönelik anlama sorularının belirlenmesi aşaması, uygulama aşaması ve öğrenciler ile yapılan görüşme aşamasıdır.

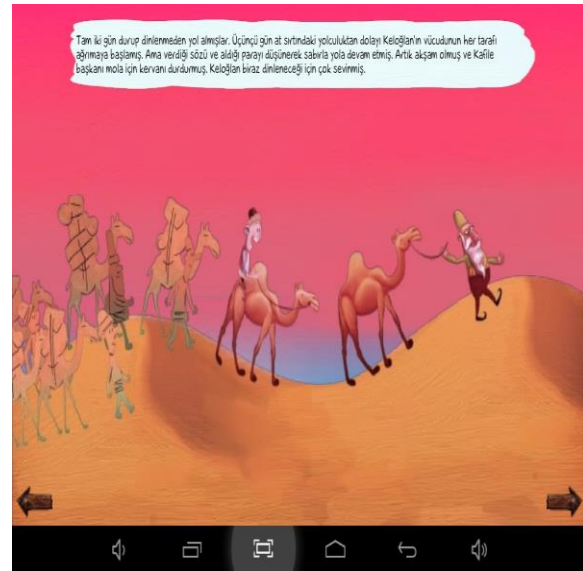
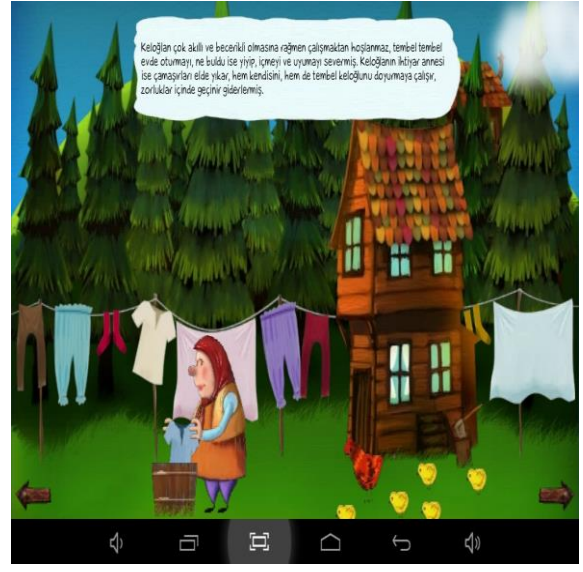
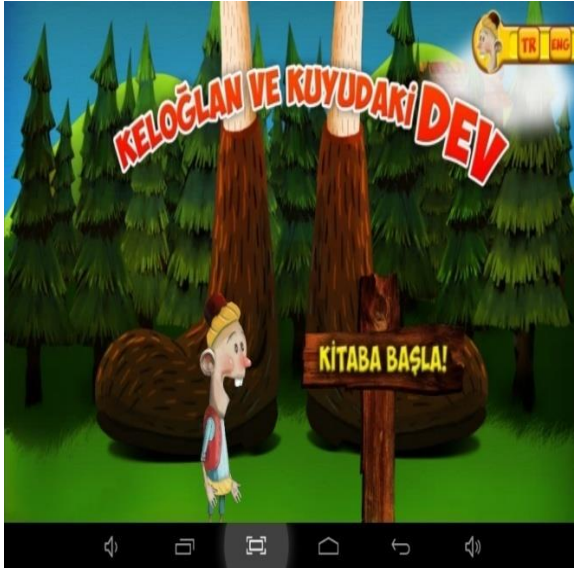
Araştırma için öncelikle gerekli izin alınmıştır. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile Evciler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü arasında yazışma yapılmıştır ve araştırma izni alınmıştır.

Araştırmada ilk olarak, uygulamada kullanılacak metinler belirlenmiştir. Uygulamada kullanılan biçim ve içerik olarak birbirine en yakın 3'ü dijital ve etkileşimli, 3'ü basılı olmak üzere 6 farklı metnin tümü öyküleyici metindir. Kullanılan metinler; 2 Türkçe öğretmeni, 4 sınıf öğretmeni ve 1 alan uzmanı ile yapılan grup çalışmasıyla oluşturulmuştur.

Basılı metinler için; uygulama yapılacak okulun kullanmadığı diğer 2014-2015 eğitim öğretim yılında okutulmak üzere MEB'in belirlediği Türkçe kitabındaki, 9 öyküleyici metnin tümü taranmıştır. 9 farklı metinden biçim ve içerik olarak birbirine en yakın 3 metin belirlenmiştir. Öğrenciler, belirlenen metinleri, basılı kitap üzerinden okumuştur.

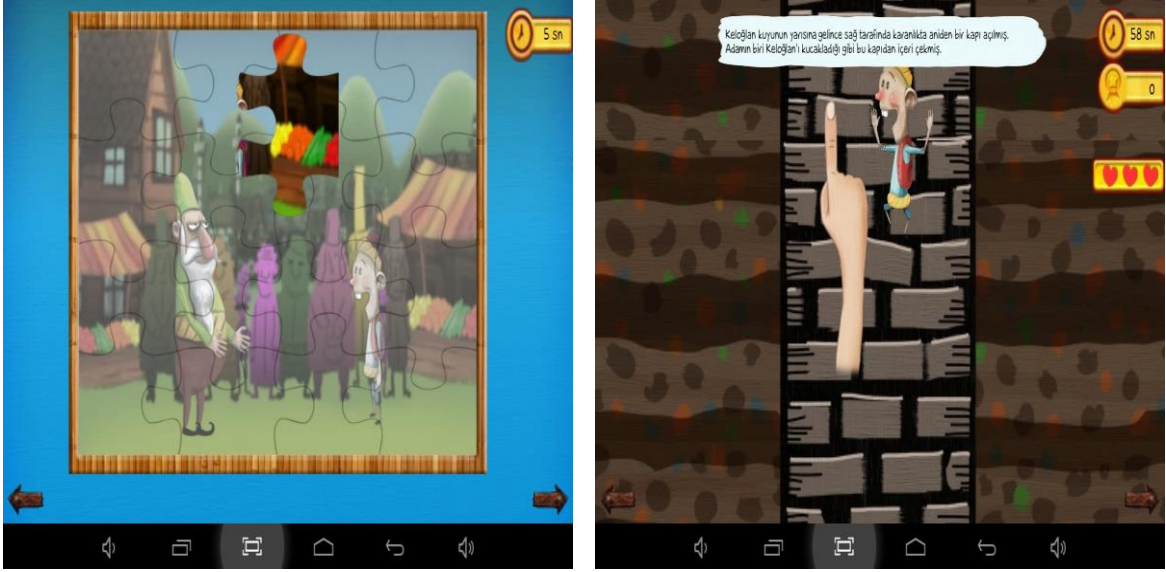
Dijital ve etkileşimli metinler için elektronik kitap üretimi yapan yayınevlerinin kitapları araştırılmış, iki ayrı özel yayınevinden biçim, içerik olarak birbirine en yakın ve çoklu ortam öğeleri bakımından aynı özelliklere sahip 3 metin belirlenmiştir. Uygulamada kullanılmak üzere belirlenen bu 3 dijital ve etkileşimli kitap tablet bilgisayara yüklenmiştir. Belirlenen dijital ve etkileşimli kitaplar; resimli, sesli ve dokunmatiktir (Fotoğraf 1, 2, 3 ve 4). Öğrenci sayfayı dokunmatik olarak kendisi çevirmektedir. Ayrıca dokunarak sayfadaki ses efektlerine sahip karakterleri/ öğeleri hareket ettirebilmektedir. Her sayfada metin, sayfanın üst kısmında verilmekte ve otomatik seslendirme ile seslendirilmektedir. Okunan her kelime renk değiştirmektedir. Metnin yazı butonunu büyültme ya da küçülme özelliği yoktur.

Fotoğraf 1, 2, 3, 4: Dijital ve etkileşimli kitap örneği

Ayrıca uygulamada kullanılmak üzere belirlenen bu 3 dijital ve etkileşimli kitabın, alçak bir tonda müzik alt yapısı ve ortasında ya da sonunda oyunlar vardır. Her kitap en az bir oyun içermektedir. Öğrenci isteğine göre oyun oynayabilmektedir (Fotoğraf 5- 6).

Fotoğraf 5, 6 : Dijital ve etkileşimli kitabın oyunsal özellikleri

Metinlerle ilgili derin ve basit anlamaya dayalı 6 ucu açık anlama sorusu 2 Türkçe öğretmeni, 4 sınıf öğretmeni ve 1 alan uzmanı ile yapılan grup çalışmasıyla oluşturulmuştur.

Araştırmanın üçüncü aşamasında 53 öğrenci ile uygulama yapılmıştır. Uygulama 7 hafta sürmüştür. Uygulamalara başlamadan önce birinci hafta öğrencilere uygulama hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci hafta dijital ve etkileşimli öyküleyici metinler ile çalışılmış, altıncı ve yedinci hafta basılı metinler ile çalışılmış ve görüşme yapılmıştır.

Dijital ve etkileşimli kitaplar ile uygulama 4 hafta sürmüştür. Okul yönetimi tarafından sağlanan boş bir sınıfta her öğrenci ile birebir çalışılmıştır. Her öğrenciye uygulamadan önce tablet bilgisayarın ve tablet bilgisayara yüklenen dijital ve etkileşimli kitabın kullanımı gösterilmiştir. Araştırmacı, öğrenciler tablet bilgisayarda dijital ve etkileşimli kitapları okurken hiçbir müdahalede bulunmamıştır. Her öğrenciye, her dijital ve etkileşimli kitap iki defa okutulmuştur. Metin okutulduktan sonra öğrencilerde metinle ilgili hazırlanan anlama soruları verilmiş ve onlardan bu soruları yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir. Uygulamada 53 öğrenci ile 1. dijital ve etkileşimli kitabın okunması bittikten sonra 2. dijital ve etkileşimli

kitaba, tüm öğrenciler 2. dijital ve etkileşimli kitabı okuduktan sonra 3. dijital ve etkileşimli kitabın okunmasına geçilmiştir.

Dijital ve etkileşimli kitaplarla uygulamanın ardından, aynı grup ile basılı metinlerle çalışma yapılmıştır. Uygulama birbuçuk hafta (6. ve 7. hafta) sürmüştür. Basılı kitaplar öğrencilere dağıtılmış ve uygulama sınıfta toplu olarak gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere belirlenen birinci basılı metin okuduktan 2 gün sonra ikinci basılı metin, ikinci basılı metin okutulduktan 2 gün sonra üçüncü basılı metin okutulmuştur. Her öğrenciye, her metin ikişer defa okutulmuştur. Metin okutulduktan sonra öğrencilere metinle ilgili hazırlanan anlama soruları verilmiştir. Öğrencilerden verilen anlama sorularını yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir.

Araştırmanın son aşamasında görüşme grubu olan 20 öğrencinin dijital ve etkileşimli kitaba yönelik düşüncelerini belirlemek amacıyla “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dijital ve Etkileşimli Kitaba İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği” uygulanmıştır. İlk olarak hazırlanan görüşme formu öğrencilere verilmiş ve soruların cevaplarını yazılı olarak vermeleri istenmiştir. İkinci olarak öğrencilerle görüşme formundaki sorulara verdikleri cevaplar hakkında birebir konuşulmuştur. Son aşamada görüşmeye katılan öğrencilerle toplu olarak görüşülmüştür.

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dijital ve Etkileşimli Kitaba İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği

Araştırmada görüşmeye 20 öğrenci katılmıştır. “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dijital ve Etkileşimli Kitaba İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeğinde” yer alan soruları oluşturmak için araştırmacı, 2 Türkçe öğretmeni ve ilgili literatürden yararlanılarak görüşme formu için taslak oluşturulmuştur. 8 öğrenci ile pilot uygulama yapılmış, sonuçları değerlendirilmiş ve görüşme formuna son şekli Türkçe öğretmenleri ve alan uzmanı ile verilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Elde edilen veriler SPSS paket programından faydalanılarak değerlendirilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma ve t-testi kullanılmıştır.

Metinlere dair anlama sorularının cevapları, üç öğretmen tarafından değerlendirilmiştir. Bir öğrencinin, birinci basılı metin anlama sorularına verdiği cevaplar, üç ayrı öğretmen tarafından puanlandırılmış ve bu üç öğretmenin verdiği puanların ortalaması alınmıştır. Aynı yöntem diğer iki basılı metin için de tekrarlanmıştır. Bir öğrencinin, ayrı ayrı üç basılı metin anlama sorularından aldığı puanlar belirlendikten sonra, bu üç puanın ortalaması alınmış ve öğrencinin, basılı metin okuduğunu anlama puanı belirlenmiştir. Aynı yöntem tüm öğrenciler için tekrarlanmıştır ve her öğrencinin ayrı ayrı basılı metin okuduğunu anlama puanı belirlenmiştir. Ayrıca aynı yöntem dijital ve etkileşimli metinler için uygulanmış ve her öğrencinin dijital ve etkileşimli metin okuduğunu anlama puanları belirlenmiştir. Belirlenen basılı metin okuduğunu anlama puanları ile dijital ve etkileşimli metin okuduğunu anlama puanları karşılaştırılmıştır.

Öyküleyici metinlerin okuma ortamlarının (basılı veya dijital ve etkileşimli kitaptan) 4. sınıf öğrencilerinde anlamaya etkisini belirlemek amacıyla ilişkili örneklem t-testi uygulanmıştır. İlişkili örneklem için t-testi, ilişkili iki örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan (birbirinden) anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek için kullanılır (Büyüköztürk, 2013, s.67).

Uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler içerik analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi özellikle sosyal bilimlerde kullanılan ve doğrudan yollarla çalışmaya imkan tanıyan bir tekniktir. İçerik analizi, belirli kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenbilir bir teknik olarak tanımlanmaktadır. İçerik analizi genellikle diğer yöntemlerle kullanılır. Özellikle gözlem ve görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde kullanılır (Büyüköztürk, 2011, s.269). Öğrenciler ile yapılan görüşmede elde edilen cevaplara göre düzenleme yapılmıştır. Elde edilen cevaplar kodlama yapılarak kategorileştirilmiştir. Kategoriler alt kategorilere ayrılmış ve tablolaştırılmıştır. Araştırmada öğrencilerin belirttiği görüşlerden birebir alıntı yapılmıştır.

4. BÖLÜM : BULGULAR , YORUMLAR ve TARTIŞMA

Araştırma sırasında elde edilen bulgular ve bulgulara yönelik yorumlar ve tartışma araştırmanın alt problemleri sırası dikkate alınarak sunulmuştur.

4.1.Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular, Yorumlar ve Tartışma

Araştırmanın birinci alt problemi olan “İlkokul 4. sınıf öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaba yönelik düşünceleri nelerdir?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Tablo 2’den Tablo 5’e kadar gösterilmiştir.

Öğrencilerin elektronik etkileşimli kitaba yönelik düşüncelerini belirlemek için yapılan yarı yapılandırılmış görüşmede öğrencilere altı soru sorulmuştur. Öğrencilere sorulan sorular aşağıda verilmiştir.

- 1) Dijital ve etkileşimli kitapları sevdiniz mi? Açıklayınız.
- 2) Dijital ve etkileşimli kitapların en sevdiğiniz özelliği nedir? Açıklayınız.
- 3)Sınıf kitaplığındaki tüm kitapların dijital ve etkileşimli kitap olmasını ister miydiniz? Açıklayınız.
- 4) Dijital ve etkileşimli kitaptan okumayı mı yoksa basılı kitaptan okumayı tercih ederdiniz? Açıklayınız.
- 5)Ders kitaplarınızın da dijital ve etkileşimli kitap olmasını ister miydiniz? Açıklayınız.
- 6) Dijital ve etkileşimli kitaptan okurken gözlerinizin ağrıdığını düşünüyor musunuz?Açıklayınız.

4.1.1. Dijital ve Etkileşimli Kitapların En Sevilen Özellikleri

Tablo 2: Dijital ve etkileşimli kitapların en sevdiğiniz özelliği nedir?

Kodlar	f	%
Oyunların olması	17	85
Renkli olması	17	85
Karakterlerin sesli ve hareketli olması	12	60
Dokunmatik olması	12	60
Ses efektlerinin olması	9	45
Hikayenin otomatik olarak seslendirilmesi	8	40
Tableti tutmak daha rahat	4	20

Öğrencilere ilk olarak “*Dijital ve etkileşimli kitapları sevdiniz mi?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin tümü “Dijital ve etkileşimli kitapları sevdim.” (n=20, %100) cevabını vermiştir. Tüm öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaplara karşı olumlu bir bakış sergilemesi; dijital ve etkileşimli kitabın ve tablet bilgisayarın özelliklerinin, basılı kitap özelliklerinden tamamen farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Bu yüzden tablet bilgisayar, basılı kitaba göre daha cazip gelmektedir.

İkinci olarak “*Dijital ve etkileşimli kitapların en sevdiğiniz özelliği nedir?*” sorusu yöneltilmiştir. Birinci ve ikinci soruların cevapları benzer olduğu için, cevaplar Tablo 2’ de gruplandırılarak verilmiştir. Bazı görüşlerde birden fazla aday ortak görüş belirtmiştir. Tablo 2’deki verilere göre görüşmeye katılan öğrenciler dijital ve etkileşimli kitapların en sevilen özellikleri olarak; “Oyunların olması” ve “Renkli olması” (n=17, %85), “Karakterlerin sesli ve hareketli olması” ve “Dokunmatik olması” (n=12, %60), “Ses efektlerinin olması” (n=9, %45), “Hikayenin otomatik olarak seslendirilmesi” (n=8, %40), “Tableti tutmak daha rahat” (n=4, %20) görüşlerini belirtmişlerdir.

Dijital ve etkileşimli kitapların çoklu ortam özellikleri öğrencinin ilgisini çekmekte ve öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaplara karşı olumlu tutum sergilemesini sağlamaktadır. E-kitaplar çekici hale getiren özellikler, öğrenciyi yaratıcılığa ve kendi kendine öğrenmeye teşvik etmesi ve geleneksel kitapların içeriğinin bir e-kitap okuyucusu içine sıkıştırılarak kolay taşınabilir hale

getirilmesidir (Embong vd., 2012, s.1804). Dolayısıyla fiziksel olarak ağırlığı azaltmak yetişkinlikte sırt problemleri ve omurga bozuklukları gibi zararlı etkisi olmadan öğrencilerin sağlıklı büyümesine olanak tanır (Anderson, 2007). Elektronik kitapların işitsel özellikleri anlamaya yardımcı olabilir (Chenek, 2009). Soules'e (2008) göre resim, ses ve video öğeleri ile zenginleştirilmiş etkileşimli öğrenme ortamlarının sunulduğu e-kitaplar geleceğin eğitim ortamları için son derece önemli bir potansiyele sahiptir. Anameriç ve Rukancı'ya (2003) göre ise derslerde interaktif e-ders kitaplarının kullanımı, öğrencilerin başka şeyler düşünmeleri önleyerek dikkat düzeylerini oldukça yüksek tutabilir.

Öğrencilerin soruya verdikleri cevaplardan bazıları şöyledir:

Dijital ve etkileşimli kitaplar normal hikaye kitaplarından daha farklı ve daha renkli.

Dijital ve etkileşimli kitapların içindeki oyunlar çok güzel.

Dijital ve etkileşimli kitaplardaki ses efektleri çok güzel. Pembe Bulut hikayesinde yağmur yağdırma sahnesinde gerçekte oluyormuş gibi gök gürültüsü sesi geliyor.

Dijital ve etkileşimli kitaplardaki otomatik seslendirme sayesinde hem okuyup hem dinleyebilirim.

Tableti tutmak, ağır kitapları tutmaktan daha rahat.

Sayfayı dokunarak çevirmek çok kolay.

İlk defa bu şekilde bir hikaye okuyorum ve çok ilgi çekici.

4.1.2.Öğrencilerin Dijital ve Etkileşimli ya da Basılı Kitaptan Okumayı Tercih Etme Nedenleri

Öğrencilerin, “Sınıf kitaplığındaki tüm kitapların dijital ve etkileşimli kitap olmasını ister miydiniz?”, “Dijital ve etkileşimli kitaptan okumayı mı yoksa basılı kitaptan okumayı tercih ederiniz?”, “Ders kitaplarınızın da dijital ve etkileşimli kitap olmasını ister miydiniz?” sorularına verdikleri cevaplar Tablo 3’de gruplandırılarak gösterilmiştir. Tablo 4’de ise öğrencilerin; dijital ve etkileşimli

kitaptan, basılı kitaptan ya da her iki kitaptan okumayı tercih etme nedenleri kategoriler halinde sunulmuştur.

Tablo 3: Öğrencilerin Dijital ve Etkileşimli ya da Basılı Kitaptan Okumayı Tercih Etme Oranı

Okuma Ortamı	f	%
Dijital ve Etkileşimli Kitaptan Okuma	8	40
Basılı Kitaptan Okuma	7	35
İki Kitaptan Da Okuma	5	25
Toplam	20	100

Tablo 3'deki verilere göre, görüşmeye katılan öğrencilerin bir kısmı (n=8, %40) *dijital ve etkileşimli kitaptan okumayı* tercih ederken, bir kısmı (n=7, %35) *bir metni basılı kitaptan*, bir kısmı da (n=5, %25) *her iki kitap türünden okumayı* tercih etmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Dijital ve Etkileşimli ya da Basılı Kitaptan Okumayı Tercih Etme Nedenleri

Kategori	Alt Kategori	f	%
Dijital ve Etkileşimli Kitaptan Okumayı Tercih Etme Nedenleri	Çoklu ortam öğeleri	8	100
	Daha eğlenceli olması	7	87,5
	Heyecan verici olması ve merak uyandırması	7	87,5
	Motivasyonu artırması	7	87,5
	Taşınabilirlik	4	50
	Otomatik seslendirme	3	37,5
n = 8			
Basılı Kitaptan Okumayı Tercih Etme Nedenleri	Otomatik seslendirmenin okuma becerisini engellemesi	6	85,7
	Tablet bilgisayarın sağlığa zararları	5	71,4
	Çoklu ortam öğelerinin dikkati dağıtması	3	42,8
	Hissederek, dokunarak okuma isteği	2	28,5
	İletişimi ve sosyalleşmeyi engellemesi	2	28,5
n=7			
Hem Dijital- Etkileşimli Hem de Basılı Kitaptan Okumayı Tercih Etme		5	25
n=5			

Tablo 4’deki verilere göre, görüşmeye katılan öğrenciler, bir metni dijital ve etkileşimli kitaptan okumayı tercih etme nedenlerini, “Çoklu ortam öğeleri (hareketli, dokunmatik, ses efektleri) (n=8, % 100), “Heyecan verici olması ve merak uyandırması” ve “ Daha eğlenceli olması” (n=7, % 87,5), “Taşınabilirlik” (n=4, %50), “Otomatik seslendirme” (n= 3, %37,5) olarak belirtmişlerdir.

Öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitabı tercih etme sebepleri genellikle dijital ve etkileşimli kitabın çoklu ortam öğelerinden kaynaklanmaktadır. Dijital ve etkileşimli kitaplarda, öyküleyici metinlere eklenen ses, hareketlilik, oyunsal ve dokunmatik özellikler öğrenciler için bu tür kitapları daha çekici yapmaktadır. Bu özellikler öğrencilerin birçok duyusuna hitap edebilir, hikayeyi anlama ve hatırlama düzeyini artırabilir.

Öğrenciler teknolojiyi sevdiği için, elektronik kitaplar, öğrenme için motive edici bir faktördür. Elektronik kitapların işitsel özellikleri anlamaya yardımcı olabilir ve elektronik kitapların hiperlink ve diğer yerleşmiş metin destekleri anlamayı geliştirebilir (Larson, 2008). Lin ve Lin (2009) elektronik kitapların okuma tutumu üzerindeki etkilerini araştırdıkları çalışmada, özellikle e-kitaplardaki öğrenene sağlanan kontrol etme ve etkileşimi uygulayabilme özelliklerinin okuma tutumlarına olumlu yönde etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. De France vd. (2010) niteliği yüksek elektronik-interaktif öykü kitapları etkileşimli özelliklerinden dolayı küçük çocuklarda kelime hazinesinin gelişimini, öykünün anlaşılmasını, fonolojik farkındalığın kazanımını ve yoğunlaşmayı sağlayarak okuma yazmanın gelişmesini desteklediğini belirtmiştir (Akt. Işık, 2013).

Dündar ve Akçayır (2012) ilköğretim 5. sınıf 20 öğrenci ile yapılan çalışmada, tablet PC’ler ve basılı kitaplar arasındaki okuma performansı, okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerini karşılaştırmışlardır. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin tablet PC’ye olan tutumlarını belirlemek amacıyla 3 soruluk görüşme yapılmıştır. İstatistiksel olarak, gruplar arasında okuma hızı ve okuduğunu anlama açısından bir fark çıkmamıştır. Tablet PC’nin ergonomik, tablet bilgisayarı yatay ya da dikey kullanabilme, harf boyutlarını değiştirebilme özellikleri öğrenciler üzerinde olumlu etki yaratmaktadır. Deney grubundaki öğrenciler basılı kitaplar ağır ve taşınması daha zor olduğu için tablet bilgisayarları tercih etmişlerdir. Ayrıca

öğrenciler tablet bilgisayarlarda okuma yaparken eğlendiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir. Maynard ve Cheyne'in (2005) yaptıkları çalışmada, e-kitap okuyan öğrencilerin ortaçağ tarihi ile ilgili bilgilerini, basılı kitap okuyan öğrencilere göre daha fazla geliştirdikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Tablo 4'deki verilere göre, görüşmeye katılan öğrenciler, bir metni basılı materyalden okumayı tercih etme nedenlerini; "*Otomatik seslendirmenin okuma becerisini engellemesi*" (n=6, % 85,7), "*Tablet bilgisayarın sağlığa zararları*" (n=5, % 71,4), "*Çoklu ortam öğelerinin dikkati dağıtması*" (n=3, % 42,8), "*Hissederek, dokunarak okuma isteği*" (n=2, % 28,5), "*İletişimi ve sosyalleşmeyi engellemesi*" (n=2, % 28,5) olarak belirtmişlerdir.

Dijital ve etkileşimli kitaplarda birden fazla uyarıcının olması öğrencinin dikkatini toplayamamasına neden olmaktadır. Elektronik etkileşimli kitaptan okurken otomatik seslendirme hikayeyi okumakta, okunan her kelimenin sırayla rengi değişmekte, okunan sayfadaki öğeler hareket etmekte ya da öğrenci kendi isteğiyle dokunup hareket ettirebilmekte ve böylece karakterlerin/öğelerin sesi çıkmaktadır. Öğrenci metne odaklanıp okuma yapsa da dikkati dağılabilir. Otomatik seslendirmeden dolayı öğrenci metni okumayıp sadece dinleme şansı vardır. Bu özellik öğrencinin okuma becerisini olumsuz etkileyebilir. Görüşmeye katılan öğrenciler devamlı dijital ve etkileşimli kitap okumanın göz sağlığına zarar vereceğini, herkesin tablet bilgisayardan oyun oynamak isteyeceğini bu yüzden arkadaşlığın azalacağını düşünmektedir

Longa ve Mich (2013) ilkökul öğrencilerinin okuduğunu anlama sürecinde animasyonlu elektronik kitapların etkililiğini araştırmışlardır. Çalışma için metne dayalı elektronik kitap ve gelişmiş elektronik kitap kullanılmıştır. Yaşları 7 ve 9 arasında değişen dört kız öğrenci ilk önce hikayeyi tablet bilgisayardan okumuş ve daha sonra hikaye ile ilgili anlama sorularını cevaplamıştır. Oyun, animasyon, resim gibi özellikler daha çok dikkat gerektirdiği için öğrencilerin gelişmiş elektronik kitaptan hatırlama ve anlama puanları daha düşük çıkmıştır. Araştırmacılar elektronik kitapta ne kadar az animasyon etkinleştirilirse öğrenciler o kadar iyi anlıyor ve hatırlıyor sonucuna ulaşmıştır. Blanco ve Leiros'a (2000) göre ekran kâğıttan daha parlaktır ve bu yüzden okuyucular göz yorulmasını azaltmak için kâğıttan okumayı tercih etmektedirler. Jeong (2012) 6. sınıf öğrencileri ile yaptığı

çalışmada, öğrenciler, ekrandan okuma yaparken daha fazla göz yorgunluğu ve genel olarak yorgunluk hissettikleri için basılı sayfadan okumayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 3'deki verilere göre, görüşmeye katılan öğrencilerin (n=5,% 25)'i hem elektronik hem basılı kitaptan okumayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Hem elektronik hem basılı kitaptan okumayı tercih eden öğrenciler elektronik etkileşimli kitabı sevdiklerini fakat basılı kitaptan okumayı bırakmak istemediklerini belirtmişlerdir. Seçilen herhangi bir kitap formatı diğerini cazip hale getirebilir. Her iki kitaptan okuma yapmak öğrencinin genel okuma sürecini olumlu yönde etkileyebilir.

Jones ve Brown'un (2011) ilköğretim üçüncü sınıf 22 öğrenci ile geleneksel ve elektronik kitaba yönelik yaptığı çalışmada, öğrencilerin yarısı basılı kitapları tercih etmişlerdir. Çalışmamızla tutarlı olarak öğrenciler; elektronik kitaba karşı bakışlarının olumlu olduğunu fakat basılı kitaptan vazgeçmeye hazır olmadıklarını belirtmişlerdir. Öztürk ve Can'ın (2013) ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin basılı ve elektronik kitaba yönelik tercihlerini araştırdığı çalışmada, öğrencilerin yarısı basılı kitap okumayı, yarısı ise elektronik kitap okumayı tercih ettiğini belirtmiştir. Basılı kitap okumayı tercih eden öğrenciler tercih nedenleri olarak; kitap okumak için teknolojik herhangi bir ürüne gerek olmadığını ve basılı kitabın elektronik kitaba göre daha az yorucu olduğunu belirtmiştir. Elektronik kitap okumayı tercih eden öğrenciler tercih nedenleri olarak; e-kitabın özelliklerinin ilgi çekici olması ve taşıma yükünü azaltması gibi özellikleri belirtmişlerdir.

Dijital ve etkileşimli kitabı tercih eden öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şöyledir:

Kitap okumayı sevmeyenler dijital ve etkileşimli kitap daha eğlenceli olduğu için daha çok kitap okurdu. Bu sayede herkes ödevlerini de yapardı.

Dijital ve etkileşimli kitap otomatik olarak seslendirildiği için hem dinleyip hem okuyabiliriz.

Dijital ve etkileşimli kitaptan okumak çok heyecan verici. Bir sayfayı okurken diğer sayfada neler olacağını merak ediyorum.

Tüm ders kitapları ve sınıf kitaplığındaki hikaye kitapları tabletin içinde olacağı için taşınması daha kolay olur. Basılı kitaplar ağır oluyor.

Sınıf kitaplığındaki hikaye kitaplarını sıra ile alıyoruz. Bazı arkadaşlar sayfaları kıvrıyor veya üzerini çiziyor. Kitaplar tablet bilgisayarda olursa kimse kitapları kötü kullanamaz.

Tüm kitaplar tablet bilgisayarın içinde olacağı için sıra beklemezdim.

Kitap okurken sıkıldığımda oyun oynardım ya da derste tablet bilgisayardan kitap okuyup tenefüste oyun oynardım.

Renkli, hareketli, dokunmatik, ses efektlerinin olmasından dolayı dijital ve etkileşimli kitap okumak daha zevkli.

Hayvanların hareket etmesi kitaptan sıkılmamı engelledi. Normal kitaplarda karakterler oynamıyor.

Biz kelimeleri yanlış okuyabiliriz ama otomatik seslendirme yanlış okumaz. Yanlışımızı düzeltebiliriz.

Hikayenin içindeki oyunlar beni heyecanlandırıyor ve oyun motivasyonumu artırıyor.

Oyunlar sayesinde kitap okumaktan hiç sıkılmazdım.

Normal kitaplarda bazı kelimeleri yanlış yazıyorlar. Dijital ve etkileşimli kitapta seslendirme olduğu için böyle bir şansları yok. Sıkıcı kitaplar bu sayede seslendirilmiş olurdu.

Normal kitaplarda resim ve renk çok olmuyor.

Daha eğlenceli olurdu ve kitap okumayı sevmeyenler daha çok kitap okumak isterler.

Sosyal bilgiler dersi hareketli, sesli özellikler verilerek tablet bilgisayardan işlenirse, konuyu daha iyi anlarız.

Basılı kitaptan okumayı tercih eden öğrencilerin verdiği cevaplardan bazıları şöyledir:

Otomatik seslendirmeden dolayı okuma becerim gelişmez hatta geriler.

Bir metni kendim okumalıyım. Dijital ve etkileşimli kitaptan okurken bazen okumayı bırakıp sesi dinledim

Tüm kitaplar dijital ve etkileşimli kitap olursa bu sefer de normal kitaplar çekici gelir.

Ders kitapları dijital ve etkileşimli kitap olursa herkes derste ve teneffüste tableti ile ilgileneceği için kimse arkadaşlık yapmaz. Birbirimizle daha az konuşuruz.

Tüm kitaplar dijital ve etkileşimli kitap olursa sürekli ekrana bakmak ve kulaklık takmak zorunda kalırız. Bu da sağlığımızı bozar.

Dijital ve etkileşimli kitaptaki karakterlerin hareketli olması dikkatimi dağıtıyor.

Dijital ve etkileşimli kitaptaki karakterlerin sesli olması dikkatimi dağıtıyor.

Matematik dersini basılı kitaptan öğrenmeliyiz. Kendimiz işlem yapmalı ve sonucunu merak etmeliyiz.

Hem hikaye hem ders kitabı dijital ve etkileşimli olursa sağlığımız bozulabilir. Günde 6 saat tablete bakarsak gözlerimiz bozulur.

Radyasyon yaydığı için hasta olabiliriz.

Dijital ve etkileşimli kitap okurken not alamayız.

Ders kitaplarımız dijital ve etkileşimli kitap olursa kalem kağıt olmayacağı için yazarak, tablet bilgisayar elimizde ders çalışabiliriz. Ama öğretmenimiz bize düzgün oturmamızı yatarak ders çalışmamamızı söylüyor.

Hem basılı hem dijital ve etkileşimli kitaptan okumayı tercih eden öğrencilerin verdiği cevaplar:

Tüm kitaplar dijital ve etkileşimli kitap olursa bu seferde basılı kitaplar daha cazip gelir. Bu yüzden ikisinden de okumak isterim.

Ders kitapları dijital ve etkileşimli kitap olursa dikkatimiz dağılır. Dersi anlamayız ama hikaye kitaplarımız dijital ve etkileşimli kitap olabilir.

İki tür kitabı da seviyorum. İkisinden de okuyabilirim.

4.1.3. Dijital ve Etkileşimli Kitaptan Okumanın Göz Sağlığı Açısından Değerlendirilmesi

Tablo 5: Dijital ve etkileşimli kitaptan okurken gözlerinizin ağrıdığını düşünüyor musunuz?

	f	%
Hayır	15	75
Evet	5	25
Toplam	20	100

Öğrencilere son olarak “*Dijital ve etkileşimli kitaptan okurken gözlerinizin ağrıdığını düşünüyor musunuz?*” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplar Tablo 5’te verilmiştir. Öğrencilerin (n=15 %75)’i dijital ve etkileşimli kitaptan okurken gözlerinin ağrıdığını düşünmemektedir. Öğrencilerin (n=5 %25)’i ise dijital ve etkileşimli kitaptan okurken gözlerinin ağrıdığını düşünmektedir.

Dijital ve etkileşimli kitaplar ile yapılan uygulama esnasında, her öğrenci her dijital ve etkileşimli öyküleyici metni ikişer defa ve ikişer gün aralığı ile okumuştur. Bir öğrenci bir dijital ve öyküleyici metni tablet aracılığıyla iki defa okumayı en fazla 27 dakikada bitirmiştir. “*Dijital ve etkileşimli kitaptan okurken gözlerinizin ağrıdığını düşünüyor musunuz?*” sorusunu bu süreyi; tablet bilgisayar ile yaptığı uygulama süresini; değerlendirerek cevaplamışlardır. Öğrencilerin 15’i gözlerinin ağrımadığını ve daha uzun bir metinde de ağrımayacağını belirtmiştir. Bu öğrenciler ders kitaplarının ya da sınıf kitaplığındaki kitapların da dijital ve etkileşimli kitap olması halinde okuma yapmanın gözlerine olumsuz etkisi olmayacağı görüşünü belirtmesi tablete bilgisayara karşı olan olumlu tutumlarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Öğrencilerin 5’i ise metni okurken gözlerinin ağrıdığını veya daha uzun süre tablet bilgisayardan okuma yapılırsa daha fazla gözlerinin rahatsız olabileceğini belirtmiştir.

Öğrencilerin soruya verdikleri cevaplardan bazıları şöyledir:

Hayır gözlerim ağrımadı.

Bilgisayara veya televizyona bakınca da gözlerim ağrımıyor.

Evet yakından bakarsak gözlerimiz ağrır.

Daha uzun süre dijital ve etkileşimli kitap okursak ağrır.

Evet gözlerimiz bozulabilir. Çünkü dijital ve etkileşimli kitaplar çok renkli.

Hayır gözlerim ağrımadı ama üst üste birkaç tane dijital ve etkileşimli kitap okursak gözlerimiz ağrıyabilir

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “İlkokul 4. sınıf öğrencilerin okuduğunu anlama puanları okuma metinlerinin sunuluş ortamına (kağıttan ve dijital ve etkileşimli kitaptan) göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Puanlarına İlişkin Eşleştirilmiş t-Testi Sonuçları

Ortam	N	Mean	SS	Standart Hata	t	P
Dijital ve etkileşimli	53	70,4759	12,31261	1,69127	1,216	,230
Basılı	53	69,2537	13,70617	1,88269		

p>.05

Öğrencilerin okuduğunu anlama puanlarına ilişkin eşleştirilmiş t- testi sonuçları, dijital ve etkileşimli kitaptan ve basılı materyalden okuma ortamları arasında okuduğunu anlama açısından anlamlı farklılık olmadığını göstermektedir (t= 1,216, p>.05). Öğrencilerin basılı materyalden okuduğunu anlama puan ortalaması ($x = 69,2537$), etkileşimli kitaptan okuduğunu anlama puan ortalaması ($x = 70,4759$)’dur.

Her ne kadar öğrencilerin basılı materyalden okuduğunu anlama puan ortalaması ve dijital ve etkileşimli kitaptan okuduğunu anlama puan ortalaması arasında 1,2 puanlık bir fark olsa da, bu fark için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır diyemeyiz. Öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaptan okuduğunu anlama puan

ortalamasının, basılı materyalden okuduğunu anlama puan ortalamasından bir nebze de yüksek çıkmasının sebebi; öğrencilerin ilk defa tablet bilgisayar ile karşılaşmaları ve tablet bilgisayar aracılığı ile çoklu ortam öğeleri olan bir hikaye kitabı okumaları olabilir. Daha önce de belirtildiği gibi görüşme formunda sorulan “Dijital ve etkileşimli kitapları sevdiniz mi?” sorusuna öğrencilerin tümü (n=20, % 100) “Dijital ve etkileşimli kitapları sevdim.” cevabını vermiştir. Prensky’e (2001) göre öğrencinin öğrenme aktivitesine bakışı ne kadar olumlu ise, öğrenci öğrenme için o kadar motive olmuştur. Çalışmamız da tablet bilgisayara olan bakışın olumlu olduğunu görüyoruz. Bu yüzden öğrenciler, dijital ve etkileşimli kitaptan okumaya daha heveslidirler. Öğrenciler tablet bilgisayarlar ve dijital ve etkileşimli kitaplar ile daha fazla karşılaştıkça bu farkın kapanabileceği düşünülmektedir. Zamanla, şu an basılı kitap gibi, tablet bilgisayarlara ve dijital ve etkileşimli kitaplara karşı algının normalleşeceği düşünülmektedir.

Wright, Fugett ve Caputa (2011) 2. Sınıf 3 öğrenci ile yaptığı çalışmada öğrencilerin elektronik hikaye kitabından ve basılı kitaptan okuduğunu anlama ve kelime anlama puanlarını karşılaştırmışlardır. Ayrıca bu iki okuma metodu arasında ulaşılabilir okuma kaynaklarının (kelime telaffuzu, eş anlamlılar, tanımlar kitabı) kullanımını değerlendirmişlerdir. Kelime anlama ve okuduğunu anlama puanları arasında önemli bir farklılık bulunmamıştır. Elektronik hikaye kitabının avantajlarından dolayı okuma kaynaklarının daha ulaşılabilir ve daha istek uyandırıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Wright, Fugett ve Caputa’nın ulaştığı bu sonuçlar bizim bulgularımızı desteklemektedir. Öğrenciler ile yaptığımız görüşmede (n=8, %40) oranında öğrencilerin en çok dijital ve etkileşimli kitabı tercih ettiğini görmekteyiz. Tercih etme nedenleri olarak ise dijital ve etkileşimli kitabın avantajları yani çoklu ortam öğeleri ve eğlenceli olması cevapları verilmiştir.

Jones ve Brown’un (2011) ilköğretim üçüncü sınıf 22 öğrenci ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin geleneksel ve elektronik kitaba yönelik okuduğunu anlama düzeyleri karşılaştırılmış ve bu kitaplara yönelik memnuniyet düzeylerini belirleyen anket yapılmıştır. Hem anlama testleri hem de anket sonuçları gösteriyor ki okuma materyali öğrenciler için belirleyici değildir. Öğrencilerin yarısı basılı kitaplardan okumak istediği ve e-kitap formatının anlamayı önemli derecede artırmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmamızın bulgularını destekler niteliktedir.

Jones ve Brown'a (2011) göre öğrenciler elektronik kitapların interaktif özelliklerinden etkilenmektedir.

Stoeckle (2012) 20 anaokulu öğrencisi ile yaptığı çalışmada özel eğitilmiş ve genel eğitilmiş öğrencilerin anlama puanlarını ve *dikkatsiz davranışlarını* basılı ve elektronik kitap açısından karşılaştırmıştır. 20 anaokul öğrencisinin altısı özel eğitilmiş öğrencidir. Çalışmada kullanılmak için biri basılı metin diğeri e-kitap olmak üzere iki hikaye seçilmiş ve çoktan seçmeli anlama soruları araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. iPad'den okunan elektronik kitap; sayfa çevirme, yakınlaştırma-uzaklaştırma, içindekiler bölümü gibi özellikleri barındırmaktadır. Çalışmanın sonunda özel eğitilmiş öğrencilerin elektronik kitap ve basılı kitaptan anlama puanları arasında istatistiksel bir farklılık çıkmamıştır. Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir. Genel eğitilmiş öğrencilerin ise elektronik kitap çalışmasında anlama puanları önemli derecede düşük çıkmıştır. Bu sonuç bizim çalışmamızın bulguları ile çelişmektedir. Aynı zamanda genel eğitilmiş öğrenciler elektronik kitaptan okurken basılı kitaba göre daha *dikkatsiz davranış* sergilemiştir. Bununla doğru orantılı olarak e-kitap anlama test sonuçları basılı metine göre daha düşük çıkmıştır. Araştırmacı elektronik kitap özelliklerinin dikkat dağıttığını düşünmektedir.

Stevens (2014) geleneksel metin ve iki farklı elektronik metni karşılaştırmıştır. Çalışmaya 7. ve 8. sınıf öğrencisi 284 öğrenci katılmıştır. Öğrenciler üç gruba ayrılmış ve birinci grup geleneksel metin ile, ikinci grup yalnız elektronik metin ile ve üçüncü grup hiperbağ özelliği olan elektronik metin ile çalışmıştır. Çalışmanın sonunda geleneksel metin, yalnız elektronik metin ve hiperbağ özelliği olan elektronik metin arasında okuduğunu anlamada önemli bir farklılık bulunmamıştır. Dündar ve Akçayır (2012) ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin tablet PC'ler ve basılı kitaplar arasındaki okuma performansı, okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerini karşılaştırmışlardır. 20 öğrenci, kontrol grubu ve deney grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Kontrol grubu öğrencilerine basılı kitaptan, deney grubu öğrencilerine tablet PC ekranından aynı metin okutulmuştur. Öğrenciler ile birebir çalışılmıştır. Araştırmacı öğrenci metni okurken doğru okuduğu kelime sayısını not etmiştir. Metin okutulduktan sonra metinle ilgili anlama soruları verilmiştir. Deney grubundaki öğrenciler ile öğrencilerin tablet PC'ye olan tutumlarını belirlemek amacıyla 3 soruluk görüşme yapılmıştır. İstatistiksel olarak, gruplar arasında okuma hızı ve okuduğunu anlama açısından bir fark çıkmamıştır. Bu sonuçlar çalışmamızı

destekler niteliktedir. Araştırmacılar, öğrencilerin çalışmaya olan ilgilerinin motivasyonlarını artırmış olabileceğini düşünmektedirler.

Başaran (2014) 4. Sınıfa devam eden 114 öğrenci ile yaptığı çalışmada bir metni kağıttan ve ekrandan okumanın metne karşı geliştirilen tutum ve okuma hızı üzerine etkisi olup olmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Öğrencilerin okumaya ilişkin tutumları, okudukları hikaye edici ve bilgi verici metinleri anlamaları, okuma hızları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgular araştırmamızın bulgularını desteklemektedir. Ayrıca öğrencilerin hikaye edici metinleri ekrandan ziyade kağıttan okumayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ise araştırmamızın bulguları ile çelişmektedir. Bu çelişkinin sebebi okutulan elektronik metinlerin türü ve elektronik metinlerin sunulduğu ortamının farklı olmasından kaynaklanabilir.

Proctor, Dalton, Uccelli, Biancarosa, Mo, Snow ve Neugebauer (2011) 111 öğrenciden oluşan kontrol grubu ve 129 öğrenciden oluşan deney grubunun kelime gelişimini ve okuduğunu anlama puanlarını karşılaştırmıştır. Deney grubu haftada bir kez 16 hafta boyunca 50 dakikalık online ders işlemiştir. Kontrol grubu haftada bir kez 16 hafta boyunca 50 dakikalık geleneksel yöntem ile ders işlemiştir. Çalışmanın sonunda deney grubunun kelime gelişimi yüksek çıkmıştır. Ama okuduğunu anlama puanları arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır.

İleri (2011) ekrandan okumanın öğrencilerinin okuduğunu anlama ve okuma motivasyonu düzeylerine etkisini araştırmıştır. İlkokul 5. sınıfta öğrenim gören 30'u deney, 30'u kontrol grubu olmak üzere 60 öğrenci ile çalışmıştır. Çalışmada kullanılmak üzere 3 öyküleyici, 3 bilgilendirici metin belirlenmiştir. Metinler ekrandan okuma yapmak için bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Araştırmada bilgilendirici metinleri bilgisayar ekranından okuyan öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri basılı materyalden okuyan öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bu sonuç araştırmamızın bulgularıyla çelişmektedir. Bu farklılaşmanın nedeni okutulan e-kitap türü, sınıf düzeyi ve metin türünden kaynaklanmış olabilir. Öyküleyici metinleri bilgisayar ekranından okuyan öğrenciler ile basılı materyalden okuyan öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu sonuç çalışmamızla tutarlılık göstermektedir. Araştırmacıya göre ekrandan sunulan

metinlerin öyküleyici ve bilgilendirici olarak başlıklar halinde verilmesi de öğrencilerin okurken bilinçli olmasını ve metin türüne yönelik farkındalıklarını artırmış olabilir. Metinleri bilgisayar ekranından okuyan öğrenciler ile basılı materyalden okuyan öğrencilerin okuma motivasyonu düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Metinlerin bilgisayar ekranından okunması öğrencilerin okuma motivasyonlarına olumlu bir etki yapmamıştır.

Baştuğ ve Keskin'in (2012) 5. sınıfta öğrenim gören 88 öğrenci ile yaptığı çalışmada öğrencilerin okuma becerilerini (hız, doğruluk ve anlama) ekran ve kağıt okuma ortamı açısından karşılaştırmıştır. Gruplardan birine doğrudan basılı kitap üzerinden, diğerine dizüstü bilgisayar ekranı üzerinden aynı hikaye edici metin okutulmuştur. Metin okutulduktan sonra öğrencilere basit ve derin anlamaya dayalı 8 sorulu anlama testi verilmiş ve onlardan bu testi yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir. Araştırmada, öğrencilerin hız, doğruluk ve anlama açısından kağıttan okumada daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucunun kağıt okuma ortamının lehine çıkması; basılı kitaptan okurken kalem ile takip etme, not alma, altını çizme (Kurniawan ve Zaphiris, 2001) avantajlarından kaynaklanabilir. Bu sonuçlar bizim bulgularımızla çelişmektedir. Bu farklılaşmanın sebepleri sınıf seviyesinden, kullanılan elektronik metin/kitap türünden ve elektronik metin/kitabın sunulduğu ortamından (bilgisayar, tablet bilgisayar, iPad, e-okuyucu vb.) kaynaklanmış olabilir. Benzer şekilde; Grimshaw, McKnight, Dungworth ve Morris (2007) öğrencilerin basılı ve elektronik olmak üzere 2 farklı hikaye kitabında okuduğunu anlama puanlarını ve bunlardan keyif alma durumlarını incelemiştir. Öğrencilerin kitabın elektronik ve sesli versiyonunda okuduğunu anlama puanları basılı kitaba göre daha yüksek çıkmıştır. Ertem (2010) 4. sınıf okuma güçlüğü olan 77 öğrenci ile çalışmada elektronik hikaye kitapları ve basılı kitapları karşılaştırmıştır. Okuduğunu anlama açısından okuma güçlüğü olan öğrencilerin animasyonlu elektronik hikaye kitaplarında daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ciampa (2012) dinlediğini anlama ve okuma motivasyonu üzerinde elektronik hikaye kitaplarının etkisini incelemiştir. Uygulama 1.sınıf 6 öğrenci ile 3 aylık bir sürede 12 e-kitap okuma periodundan oluşmaktadır. Online elektronik kitap okuma programını kullandıktan sonra öğrencilerin anlama testi sonuçları önteste göre daha yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin okuma materyali seçimi ile kitap okumaları arasında ciddi bir ilişki vardır. Öğrenciler boş zamanlarında sıklıkla online e-kitaptan okuma yapmayı

tercih etmişlerdir. Frye (2014), elektronik kitapların sahip olduğu etkileşimli özelliklerin okuduğunu anlamayı nasıl etkilediğini inlemiştir. Araştırmacı 2. sınıf 30 öğrenci ile çalışmıştır. Öğrencilerin öntest ve sontest okuduğunu anlama puanları arasında önemli farklılık vardır. Etkileşimli elektronik kitaptan okuma, okuduğunu anlamayı olumlu yönde etkilemektedir. Bu farklılaşmanın sebepleri sınıf seviyesinden, kullanılan elektronik metin/kitap türünden ve elektronik metin/kitabın sunulmuş ortamından (bilgisayar, tablet PC, iPad, e-okuyucu; PDA, Kindle vb.), bilgi düzeyinden ve geçmiş deneyimlerden kaynaklanmış olabilir.

5.BÖLÜM : SONUÇLAR ve ÖNERİLER

İlkokul 4.sınıf öğrencileri ile yapılan bu çalışmada metinlerin okuma ortamlarının (basılı veya dijital ve etkileşimli kitaptan) anlamaya etkisi ve dijital ve etkileşimli kitaplar hakkında öğrenci görüşleri belirlenmiştir.

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara paralel olarak sonuçlara ve bu sonuçlara göre önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Araştırmanın sonuçları aşağıda kısaca özetlenmiştir.

1. Öğrencilerin hepsi dijital ve etkileşimli kitaba karşı olumlu bir bakış sergilemektedir.
2. Öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaplarda en çok sevdikleri özelliklerin; renkli olması, karakterlerin sesli ve hareketli olması, dokunmatik olması ve oyunsal özelliklerinin bulunması olduğu belirlenmiştir.
3. Öğrencilerin %40'ının çoklu ortam öğeleri (hareketli, dokunmatik, ses efektleri), heyecan verici olması ve merak uyandırması, daha eğlenceli olması, taşınabilirlik, otomatik seslendirme özelliklerinden dolayı dijital ve etkileşimli kitaptan okumayı tercih ettikleri belirlenmiştir. Dijital ve etkileşimli kitapların çoklu ortam öğeleri avantaj sağlamaktadır ve öğrencileri motive etmektedir.
4. Öğrencilerin %35'i otomatik seslendirmenin okuma becerisini engellemesi, tablet bilgisayarın sağlığa zararları, çoklu ortam öğelerinin dikkati dağıtması, hissederek-dokunarak okuma isteği, iletişimi ve sosyalleşmeyi engellemesinden dolayı bir metni basılı kitaptan okumayı tercih ettikleri belirlenmiştir.
5. Öğrencilerin %25'i ise her iki kitap türünden okumayı tercih etmiştir.

6. Öğrenciler elektronik etkileşimli kitaba karşı olumlu bir tutum sergilemektedir. Fakat basılı kitaplardan okumayı bırakmak istememektedirler.

7. Öğrencilerin çoğunluğu dijital ve etkileşimli kitapların göz sağlığına zarar vermeyeceğini düşünmektedir.

8. Öğrencilerin dijital ve etkileşimli kitaptan ve basılı materyalden okuma ortamları arasında okuduğunu anlama açısından anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

5.2. Öneriler

Öneriler; araştırmanın sonuçlarına dayalı, araştırmanın sınırlılıklarına dayalı ve ileride yapılabilecek araştırmalara yönelik olmak üzere ele alınmıştır.

1. Öğrenciler dijital ve etkileşimli kitaba olumlu bir tutum sergilemektedir ve olumlu tutum öğrenme için motive edici bir unsurdur. Bu bulgudan hareketle öğretmenler öğrencileri öğrenmeye motive etmek için dijital ve etkileşimli kitapları kullanabilirler.

2. Çalışmada öyküleyici metinler kullanılmış, dijital ve etkileşimli kitap ve basılı kitap okuduğunu anlama puanları arasında istatistiksel bir farklılık çıkmamıştır. Bu çalışma bilgilendirici metinler ile yapılabilir.

3. Çalışma Türkçe Eğitimi ile sınırlı kalmayıp, diğer dersler için hazırlanan elektronik etkileşimli kitaplar ile uygulanabilir.

4. Bu çalışma 7 hafta ile sınırlıdır. Farklı amaç ve materyallerle bu uygulamaya süresi uzatılabilir.

5. Araştırma ilkokul 4.sınıf düzeyinde 53 öğrenci ile sınırlı tutulmuştur. Gelecekteki araştırmacılara farklı sınıf düzeylerinde farklı katılımcı sayısı ile çalışmaları önerilebilir.

6. Dijital ve etkileşimli kitaplar diğer elektronik kitap türleri ile karşılaştırılabilir.

7. Okuma ortamları farklı çoklu ortam öğeleri ile hazırlanan etkileşimli kitaplar ile karşılaştırılabilir. Farklı çoklu ortam öğeleri ile hazırlanan etkileşimli kitaplar ile okuma hızı, kelime tanıma gibi değişkenler araştırılabilir.

8. Dijital ve etkileşimli kitaplardaki çoklu ortam öğelerinin öğrenmeye olan etkileri araştırılmalıdır. Bu araştırmalardan yararlanarak öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve davranışsal gelişimlerine uygun elektronik kitaplar hazırlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Akyol, H. (2003). *Türkçe ilkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık

Akyol, H. (2011). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi

Al Aamri, F., Greuter, S., & Walz, S. (2014). Using mise-en-scène to foster reading comprehension in children e-books. *In IbooC*,(pp. 6-10). ACM.

Anameriç, H. ve Rukancı, F. (2003). E-kitap Teknolojisi ve Kullanımı. *Türk Kütüphaneciliği*, s. 147-166.

Anderson, J. (2007). Heavy school bags linked to back problems: three students lobbying for relief. *Ergonomics Today*.<https://ergoweb.com/heavy-school-bags-linked-to-back-problems-three-students-lobbying-for-relief/> adresinden 03.03.2015 tarihinde alınmıştır.

Atılgan, D. (2006) “İletişim Teknolojileri Çağında Değişen Bilgi Hizmetleri”,I. Uluslararası Bilgi Hizmetleri Sempozyumu. <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/560/> adresinden 12.12.2014 tarihinde alınmıştır.

Aydemir-İleri, Z., Öztürk, E., Horzum, M. (2013). Ekrandan Okumanın 5. Sınıf Öğrencilerinin Bilgilendirici ve Öyküleyici Metin Türünde Okuduğunu Anlama Düzeylerine Etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 13(4) :2263-2276

Başaran, M. (2014). 4. sınıf seviyesinde ekrandan ve kâğıttan okumanın okuduğunu anlama, okuma hızı ve metne karşı geliştirilen tutum üzerindeki etkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.7(2)

Bearne, E. (2002). *Making progress in writing*. New York: Routledge Falmer Taylor & Francis Group.

Baştuğ, M. ve Keskin, H. K.(2012). Okuma becerilerinin okuma ortamı açısından karşılaştırılması: Ekran mı kâğıt mı?.*Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.16(3): 73-83.

Blanco, M. J., Leiros, L. I. (2000). Temporal variation in the luminance level of stimuli displayed on a cathode-ray tube monitor: Effects on performance on a visual vigilance task. *Ergonomics*, 43, pp.239- 251.

Bozkurt, A, Bozkaya,M. (2013). Etkileşimli E-Kitap: Dünü, Bugünü ve Yarını. *Akademik Bilişim, Akdeniz Üniversitesi, Antalya*

- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Chen, T-Y. (2013). The Effects of An Interactive Mathematical Storybook on Preschool Childre's Number Concepts and Intrinsic Motivation for Learning. http://pc01.lib.ntust.edu.tw/ETD-db/ETD-search-c/view_etd?URN=etd-0124114-143309 16.08.2014 tarihinde erişildi.
- Chen, C., Chen, S., Chen,S., Wey,S. (2013) The effects of extensive reading via E-books tertiry level EFL students' reading attitude, reading comprehension and vocabulary. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 12(2). <http://www.tojet.net/articles/v12i2/12228.pdf> adresinden 13.03.2015 tarihinde erişildi.
- Chernek,V. (2009). Free digital library reading indepence for middle school student. *The Exceptional Parent*. 39(9). 63.
- Ciampa, K. (2012). ICANREAD: The effects of an online reading program on grade 1 students' engagement and comprehension strategy use. *Journal of Research on Technology in Education*, 45(1), 27-59.
- Clarke, L. W., Besnoy, K. (2010). Connecting the old to the new: What technology-crazed adolescents tell us about teaching content area literacy. *The Journal of Media Literacy Education*, 2(1).
- Çakmak, E. ve Altun A. (2008). İlköğretim öğrencilerinin hipermetinsel okuma süreçlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 63-74.
- Demirel, Ö. ve Şahinel, M. (2006), *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demiray, U. ve Gürcan, H. (2005). *Yayın Etigi Bağlamında Elektronik Yayınlarda Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri*. 25.05.2015 tarihinde http://www.selcuk.edu.tr/dosyalar/files/009/dergi/1/2005_cilt4s1.pdf adresinden alınmıştır.
- Doty, D. E., Popplewell, S. R., & Byers, G. O. (2001). Interactive CD-ROM storybooks and young readers' reading comprehension. *Journal of Research on Computing in Education*, 33(1), 374–384.
- Dökmen, Ü. (1994). *Okuma becerisi, ilgisi ve alışkanlığı üzerine psiko-sosyal bir araştırma*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi
- Duran, E. ve Ertuğrul, B. (2012). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin elektronik ders kitaplarına yönelik görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 10(2): 347-365
- Dündar, H. ve Akçayır, M. (2012). Tablet vs. Paper: The effect on learners' reading performance. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 4.(3):441-450.

Embong, A. M., Noor, A. M., Hashim, H. M., Ali, R. M., Shaari, Z. H. (2012). E-books as textbooks in the classroom. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 1802-1809.

Ertem, I. S. (2010). The Effect of Electronic Storybooks on Struggling Fourth-Graders' Reading Comprehension. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 9(4), 140-155.

Ertem I.S. (2011). The Impact of Interactive Storybook on Elementary School Students' Recall. *Online Submission*.

Figa, E. (2004). The Virtualization of Stories and Storytelling. *Storytelling Magazine*. Vo. 16, No.2, p. 34-36. <http://courses.unt.edu/efiga/Figa/VirtualizationofStoriesAndStorytelling.html> adresinden 06.02.0215 adersinden tarihinde ulaşıldı.

Frye, S.K., (2014). The imlications of interactive e-books on comprehension. *Doctoral dissertation*, Rutgers University-Graduate School of Education.

Gibson, C., Gibb, F. (2011). An evaluation of second-generation ebook readers. *The Electronic Library*, 29(3), 303-319.

Grimshaw, S., Dungworth, N., McKnight, C., & Morris, A. (2007). Electronic books: children's reading and comprehension. *British Journal of Educational Technology*, 38(4), 583-599.

Göğüş, B., (1983), "Anadili eğitim programlarının niteliği," *Türk Dili*. 379-380, 40-48.

Gümüş, S., Güler, E., Güler, C., Erorta, Ö., (2012). "Mobil Cihazlar için Etkileşimli E-kitap Tasarım Araçları", XVI. Türkiye'de İnternet Konferansı, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Güneş, F. (2007). *Ses temelli cümle yöntemi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları

Güneş, F. (2009). *Hızlı okuma ve anlamı yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları

Güneş, F. (2010) Öğrencilerde ekran okuma ve ekranik düşünme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 1-20.

Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve moodeller*. Ankara: Pegem Akademi

Güneş, F., Kırmızı, F. S. (2014). E-Kitap Okumaya Yönelik Tutum Ölçeğinin (EKOT) Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Journal of Faculty of Education*, 3(2), 196-212.

Gürcan, H. İ. (2005), "E-Kitap Yayımcılığı ve Uygulamaları", X. Türkiye'de İnternet Konferansı, İstanbul

Huang, T.H., (2014). *A Study on the Effects of Interactive E-Books on Taiwan High/Vocational School Students' Reading Comprehension*.http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2462830 adresinden 01.06.2015 tarihinde edinilmiştir.

Hung, W-C.(2014). The different Effects of Traditional Picture Book and İnteravtive E-storybook on Kindergarteners Reading Comprehension and Reading Attitude. <http://pc01.lib.ntust.edu.tw/ETD-db/ETD-search/getfile?URN=etd-0127114-142531&filename=etd-0127114-142531.pdf> adresinden 20.04.2015 tarihinde ulaşıldı

Işık, A. D. (2013). Elektronik kitapların eğitimde kullanılabilirliği. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 395-411.

İleri, Z. (2011). Ekrandan okumanın ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve okuma motivasyonu düzeylerine etkisi. *Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya Üniversitesi, Sakarya*.

Jeong, H. (2012). A Comparison of the influence of electronic books and paper books on reading comprehension, eye fatigue, and perception. *The ElectronicLibrary*, 30(3), 390-408. DOI:10.1108/02640471211241663.

Jones, T. Brown, C. (2011). Reading engagement: a comparision between e-books and tradional print boks in an elementary classroom. *İnternational journal of intruction*. 4(2):5-22

Kamacı,E., Durukan, E.(2012). Araştırma görevlilerinin eğitimde tablet bilgisayar Kullanımına İlişkin Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma (Trabzon Örneği). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 1(3): 203-215

Kandemir, E. (1997). *Yazılı ve sözlü anlatım*.Ankara: Engin Yayınevi.

Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tekışık Ofset.

Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.

Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (1995). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yayınları

Kavcar, C., Oğuzkan, F., Aksoy, Ö. (2004). Yazılı ve sözlü anlatım. (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Kolaç, E. (2009). İlköğretim Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin tür açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 6(1). 594-626. <http://www.insanbilimleri.com> adresinden 01.08.2014 tarihinde ulaşılmıştır.

Kurniawan, S. H.,& Zaphiris, P. (2001). Reading online or on paper: Which is faster?. *Computer*, 43(29), 29.

Larson E., Lotta C. (2007). A Case Study Exploring The “New Literacies” During a Fifth-Grade Electronic Reading Workshop”, Dissertation. Kansas State University.

Larson, L. C. (2008). Electronic reading workshop: Beyond books with new literacies and instructional technologies. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 52(2), 121-131.

Lin, C-C., Lin, I. Y-J. (2009). "E-book Flood" for Changing EFL Learners' Reading Attitudes. *Proceedings of the 17th International Conference on Computers in Education*. Asia-Pacific Society for Computers in Education, Hong Kong.

Longa, D., Mich, O. (2013) Do Animations in Enhanced eBooks for Children Favour the Reading Comprehension Process? A Pilot Study. *Interaction Design and Children*. 13:24-27

Maden, S. (2012). Ekran okuma türleri ve Türkçe öğretmeni adaylarının ekran okumaya yönelik görüşleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1.3: 1-16.

March, G. S. (1999). *Multimedia CD-storybooks and traditional print storybooks: A comparison of the reading comprehension and attitude third grade students*. (Unpublished Master's Thesis). The University of British Columbia, Canada.

Maynard, S., Cheyne, E. (2005). Can Electronic Textbooks Help Children to Learn. *The Electronic Library*, 23(1), 103-115. DOI:10.1108/02640470510582781

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). *Eğitimde FATİH Projesi web sayfası*. 23.07.2014 tarihinde <http://FATİHprojesi.meb.gov.tr/tr/index.php> adresinden erişildi.

Mutlu, M. E., Beyaz Korkut, M. ve Yılmaz, Ü. (2006). Ders kitaplarının dağıtım amacıyla internetin kullanılması: Açıköğretim e-kitap uygulaması örneği. *6. Uluslararası Eğitim Teknolojileri*.

Oğuzkan, A. (1981). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Önder, I. (2010). *Elektronik kitap olgusu ve Türkiye'de durum*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Öztürk, E., Can, I. (2013). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Elektronik Kitap Okumaya İlişkin Görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 171, 137-153.

Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 1. *On the horizon*, 9(5), 1-6

Proctor, C. P., Dalton, B., Uccelli, P., Biancarosa, G., Mo, E., Snow, C., Neugebauer, S. (2011). Improving comprehension online: Effects of deep vocabulary instruction with bilingual and monolingual fifth graders. *Reading and Writing*, 24(5), 517-544.

Restivo, M.T., Almeida, F.G., Chouzal, M.F., Mendes, J. ve Lopes, A.M. An innovative e-book on the measurement field. <http://www.eunis.org/events/congresses/EUNIS2009/p31.pdf> adresinden 03.07.2014 tarihinde erişilmiştir.

Rose, D.S. ve diğeri. (2000), Imagery based learning: Improved elementary students reading comprehension with drama techniques. *The Journal Of Educational Research*, 94(1)

Sessoms, D. (2008). Interactive instruction: Creating interactive learning environments through tomorrow's teachers. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 4(2), 86-96.

Shih, B.Y., Cheng, M.H., Chen, C.Y., Chen, B.W. (2013). How to manipulate interactive E-book on learning natural catastrophe—An example of structural mechanics using power machine. *Nat Hazard*, 65:1637–1652

Sidekli, S. (2010). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuma ve anlama becerilerini geliştirme*. Doktora Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Gazi Üniversitesi. Ankara.

Smith, S.D., Park, H-R, Kim, D.S., Li, M. ve Drobisy, J. (2013). Play games or study? Computer games in ebook to learn English vocabulary. *Compute and Education*, 69:274-289

Soules, A. (2008). New Types of e-books, e-book issues, and implications for the future, *The Acquisitions Librarian*, 19(3): 367-388.

Soydan, E. (2012). E-kitap teknolojisi ve basılı kitabın geleceği. *Batman University İnternaional Participated science and Culture Symposium*.1(1):389-399

Stevens, B. (2014). *E-reading comprehension versus conventional reading comprehension of junior high students*. Doctoral dissertation, Northcentral University.

Stoeckle, K. (2011). Page turning and mouse clicking: A comparison of eBooks and an adult reader on comprehension measures. *Ebook Effects On Comprehension*, 5, 1-19.

Şengül, M. ve Yalçın, S. K. (2004). Okuma ve anlama becerilerinin geliştirilmesine yönelik olarak hazırlanan bir model önerisi. *Millî Eğitim Dergisi*, 164, Ankara.

Tosun, N. (2014). A study on reading printed books or e-books: Reasons for student–teachers preferences. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(3). <http://www.tojet.net/articles/v13i1/1312.pdf> adresinden 13.03.2015 tarihinde erişildi.

Wright, S., Fugett, A., Caputa, F. (2013). Using e-readers and Internet resources to support comprehension. *Journal of Educational Technology & Society*, 16(1), 367-379.

Yaman, H. ve Dağtaş, A. (2013). Ekrandan okumanın okumaya yönelik tutuma etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*. 9(4): 314-333.

Yıldırım, G. (2014). *Tablet bilgisayarlara yönelik geliştirilen e-kitapların video ile zenginleştirilmesi süreci: bir tasarım tabanlı araştırma*.Doktora Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Atatürk Üniversitesi. Ankara

Yıldırım,G., Karaman,S., Çelik,E., Esgice,M. (2011). E-kitap Okuyucuların Kullanım Deneyimlerine Yönelik Alanyazın İncelenmesi. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011, Fırat University, Elazığ.

Zaydah,A,A,A ve Zaydah,H,Y,A. (2014). Effectiveness of a computerized interactive book in developing the visual thinking skills in technology for the fifth grade male student in Gaza. *International Journal Of Computer Applications*. 90(9):7-11

EKLER**1. ARAŞTIRMA İZNİ****2. OKUMA METİNLERİ****3. ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU****4. DİJİTAL VE ETKİLEŞİMLİ METİNLER İÇİN ALINAN İZİNLER**

1. ARAŞTIRMA İZİNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 20/01/2015-1333

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 49809702/605/286917
Konu: Araştırma İzini
(Nazmiye Topbaşoğlu)

12/01/2015

UŞAK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : Valilik Makamının 09/01/2015 tarihli ve 605/238422 sayılı olur yazısı.

Müdürlüğümüze bağlı kurum ve kuruluşlarda yapılması planlanan araştırmalar için, Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (AR-GE) Birimi "Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü" tarafından 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı bakanlık onayı ile yayınlanan Genelge doğrultusunda ilgili izin talebini incelemiş olup "Valilik Oluru" ve " Onaylanmış Veri Toplama Aracı" ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Metin YALÇIN
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1-Valilik Oluru (1 Adet)
- 2- Onaylanmış Veri Toplama Aracı (1 sayfa)

2015 Sayılı Bakanlık Genelgesi
Resmîlik Östümü: 15 01 15
Vali

Posta

İl Millî Eğitim Müdürlüğü (AR-GE)
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: adsoyad@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Göktül AKPINAR
Tel: (0 272) 2137603-208
Faks: (0 272) 2137605

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 2dea-2649-3d05-8d7c-fb58 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 49809702/605/238422

09/01/2015

Konu: Araştırma İzni
(Nazmiye TOPBAŞOĞLU)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Uşak Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü' nün 18/12/2014 tarihli ve 58066181-605.01/950 sayılı yazısı.

Uşak Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nazmiye TOPBAŞOĞLU' nun "Dijital ve Etkileşimli Öyküleyici Metinlerin Okuduğunu Anlamaya Etkisi" konulu anket çalışmasının yapılması, anket çalışmaları tamamlandıktan sonra sonuçlarının birer örneğinin İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilmesi şartıyla, Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (Ar-Ge) birimi teklifi doğrultusunda, müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görülmesi halinde gereğini olurlarınıza arz ederim.

Metin YALÇIN
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
09/01/2015

Akgün CORAV
Vali a.
Vali yardımcısı

EKLER:

- 1- Dilekçe
- 2- Çalışma Konusu ve anket formları (12 Sayfa)

İl Millî Eğitim Müdürlüğü (AR-GE)
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: adsoyad@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Göktül AKPINAR
Tel: 0 272 2137603-207
Faks: 0 272 2137605

EK-2

OKUMA METİNLERİ

1. METİN: KELOĞLAN VE KUYUDAKİ DEV

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur zaman içinde develer tellalken, pireler berberken, ben annemin beşiğini tıngır mıngır sallarken; ülkenin birinde bir kasaba varmış. Bu kasabanın kenar mahallelerindeki bir kulübede, çok fakir bir keloğlan ile ihtiyar annesi yaşamakta imiş. Keloğlan çok akıllı ve becerikli olmasına rağmen çalışmaktan hoşlanmaz, tembel tembel evde oturmayı, ne buldu ise yiyip, içmeyi ve uyumayı severmiş. Tembel mi tembel, saçsız kafası ile de çok çirkin olduğu için herkes ona keloğlan dermiş. Keloğlanın ihtiyar annesi ise çamaşırları elde yıkar, hem kendini, hem de tembel keloğlanı beslemeğe çalışır, zorluklar içinde geçinirlermiş.

Bir gün Keloğlanın canı çarşıya çıkıp dolaşmak istemiş. Bir de bakmış ki, uzakta bir kalabalık var. Kalabalığın ortasında bir adam bağıra bağıra bir şeyler söylüyormuş. Kalabalıktaki insanlarda onu dinlemekteymiş. Bizim Keloğlanda kalabalığa sokularak bu adamın dediklerini dinlemiş. Adam meğer şehrin tellallarından biriymiş. Keloğlanın dinlemekte olduğu tellal şöyle bağırmaktaymış:

-Ağır bir iş için bir adama ihtiyaç vardır. Bu işi görecektir adama yüz altın verilecektir. Talip olacak kimse varsa ortaya çıksın.

Keloğlan etrafta toplanan kalabalıktan ses seda çıkmadığını görünce ve bu işin sonunda yüz de altın verileceğini öğrenince tellala:

-Bu işi ben yaparım, yalnız bu yapılacak işi hemen bana söyle, demiş.

Tellal Kelođlanı Őyle bir sűzďkten sonra, gőzű tutmamıŐ olacak ki:

-Oğlum, sen bu işi yapamazsın, iş ĉok zordur. Bunu ancak akıllı, becerikli ve cesur adamlar baŐarabilir. Ben bunları sende gőremiyorum, deyince;

Keloğlan:

-Ummadıđın taŐ baŐ yarar. Ben bu iŐi baŐarırım, diye cevap vermiŐ. Etrafta toplanan kalabalıktan alaylı gűlűsmeler yűkselmiŐ. Bu sırada tellal onun biraz da fakir haline acıyarak:

-Pekala ođlum... Madem ki kendine gűveniyorsun sana Őimdi yapacađın iŐi tarif edeyim...Uzak bir űlkeden mal getirmeye gidilecek... Yolculuk at sırtında olacak, ama sen bu yolculuđa katlanabilecek misin? diye sorunca; Kelođlan:

-Ben yaparım dediğim her Şeyi yaparım. Elbette katlanırım, karŐılıđını vermiŐ. Tellal:

-Madem ki bu kadar gűvenin var, bende sana bu iŐi veriyorum. Paranı Őimdi mi, yoksa dőnűŐte mi istersin? Kelođlan da:

-Şimdi verinde birazı yanımda bulunsun, geri kalanını anneme harĉlık bırakırım, demiş. Bu Őartlarla anlaŐmaya varan Keloğlan sevinĉle annesine koşarak durumu anlatmıŐ ve yanındaki parayı annesine bırakarak veda edip yapacağı işe gitmek iĉin yola koyulmuş.

Toplantı yerine gelen Kelođlan, yolculuđun hazır olduđunu ve kafilenin kendisini beklemekte olduđunu gőrműŐ. Kafile baŐkanı Kelođlana hazır olup olmadıđını sormuŐ. hazır olduđunu őđrenince kűĉk kafile hemen atlara binerek yola koyulmuŐ... İki gűn durup dinlenmeden yol almıŐlar. Ŭĉűncű gűn Kelođlanın at sırtındaki yolculuktan vűcudunun her tarafı ađrımaya baŐlamıŐ. Ama verdiđi sőzű ve aldıđı parayı dűŐűnerek sabırla yola devam etmiŐ. Artık akŐam yaklaŐmıŐtır. Kafile baŐkanı mola iĉin kervanı durdurmuŐ. Kelođlan biraz dinleneceđi iĉin ĉok sevinmiŐ. Ama bu sevinci ĉok sűrmemiŐ. Atlar bađlandıktan sonra kafile baŐkanı kendini ĉađırmıŐ. DemiŐ ki:

-Kelođlan, Őurada bir kuyu gőrűyorsun...

-Evet, der bizim Keloğlan.

-İŞte Şimdi, o kuyuya ineceksin... Korkmazsın değil mi?...

Keloğlan kuyunun yanına gider bir sağına, bir soluna ve eğilip içine bakar, kafilе başkanına dönerek:

-Ne var bunda korkacak, elbette inerim. der. keloğlan korksa bile korktuğunu belli etmemeğe çalışarak kuyuya inme hazırlığına başlamış. Etrafını saran yol arkadaşları Keloğlan'ın beline kalın bir ip bağlamışlar, kuyuya sarkıtmışlar.

Keloğlan kuyunun yarısına gelince sağ tarafında karanlıkta aniden bir kapı açılmış. Adamın biri Keloğlan'ı kucakladığı gibi bu kapıdan içeri çekmiş... Neye uğradığını anlayamayan Keloğlan kendine gelince, bir de ne görsün! Geniş bir bahçe ve bu bahçenin ortasında büyük bir saray durmuyor mu? Sarayın bahçesinde güllerin arasında Dünya güzeli bir kız oturmuş, arkasında bir dudağı yerde, bir dudağı gökte iri ve koyu siyah renkte bir zenci ayakta duruyormuş ve çiçeklerin arasında bir tavus kuşu dolaşmaktaymış. şaşkınlıkla bunları seyre dalan Keloğlan birden arkasında gürleyen bir sesle aklı başından gitmiş. Dönüp bakınca, ne görsün? Koca bir dev. Arkasında durmuyor mu! Dev korkunç bir sesle:

-Eyyyy, adem oğlu! Soy­le bakalım, şu gördüklerinden hangisi daha güzel?..

Keloğlan korkudan tir tir titremeğe başlamış. Ne cevap vereceğini şaşırmış ama, biraz sonra aklı başına gelip ve biraz duşundukten sonra:

-Gönül neyi severse güzel odur sultanım, der. Dev, aldığı cevaptan memnun gibi görünmüş ve Keloğlan'a tekrar sormuş.

-şu kız çok güzel, şu tavus kuşu çok hoş ama, şu zenci çok çirkin, çok kötü! Buna ne dersin? Keloğlan artık ilk şaşkınlık ve korkudan kurtulmuş. Yine cevabı yapıştırmış:

-Gönül neyi severse, güzel odur sultanım, diye tekrar aynı cevabı yapıştırmış. Aldığı cevaptan çok hoşlanan dev, Keloğlan'a:

-Aferin, sen akıllı bir çocuğa benziyorsun demiş ve Keloğlan'a hemen yanındaki, ağaçtan kopardığı u tane büyük narı vermiş. Al bu narları. Donuşte annenle birlikte yersin, diyerek Keloğlan'ın yanından ayrılmış.

Meğer Dev, her kuyuya inen insana bu soruları sorar fakat, bir türlü istediği akıllıca cevabı alamayınca çok kızarmış. Kuyuya inenlerin çoğu, Dev'in bu soruları karşısında kimi kız güzel, kimi tavus kuşu diye Dev'e cevap

verirlermiş. Bu cevaplardan memnun kalmadığı için kuyuya inen bir daha yukarı çıkamazmış. Keloğlan'ı sapasağlam yukarı çıktığını gören arkadaşları, şaşkınlıktan ağızları bir karış açık, gözlerine inanamamışlar ve birbirlerine bakakalmışlar. Kafiye başkanı merakını yenemeyerek Keloğlan'a:

-Şimdiye kadar bu kuyuya salladığımız adamlardan hiçbiri geri dönmemiştir. Sen nasıl oldu da bu kuyudan sağlam çıktın evlat?

Keloğlan güler yüzle şu cevabı verir:

-Nasıl çıktıysam çıktım.. Çıktım ya!Siz ona bakın. Yeniden kafiye yola koyulmuş. Varacakları o uzak ülkeye varmış.Atlara malları yükleyerek memlekete dönmüşler.

Keloğlan elindeki narlarla sevinçle evine dönünce, annesi yine her zamanki gibi çamaşırları elinde yıkarken bulmuş. Annesi de oğlu geldiği için sevinmiş. Keloğlan ve annesi aşksam yemeği yedikten sonra Keloğlan, Dev'in verdiği narlardan birini çıkarıp yemek için ikiye bölmüş. Bir de ne görsün? Dev'in verdiği nar tanelerinin her biri meğer çok kıymetli birer mücevher değil miymiş? Nar tanelerinin değerini anlayan Keloğlan, mücevherleri satmış, zengin olmuş ve annesiyle rahat bir hayata kavuşmuş. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine....

Moralab

“KELOĞLAN VE KUYUDAKİ DEV” METNİ OKUDUĞUNU ANLAMA SORULARI

1)Hikayenin kahramanları kimlerdir?(10 puan)

2) Keloğlanın özellikleri nelerdir? (15 puan)

3) Keloğlan kuyuya inince neler görmüştür? (15 puan)

4) Siz Keloğlanın yerinde olsanız Tellal'ın duyurduğu göreve talip olur muydunuz? Niçin? (20 puan)

5) Siz olsanız devin sorduğu soruya nasıl cevap verirdiniz? Neden? (20 puan)

6) Metnin ana fikri nedir?/ metinde bize ne mesaj verilmek isteniyor bir cümleyle açıklayınız. (20 puan)

1. METİN: YARDIMSEVER TAVUK

Etrafı beyaz çitlerle çevrili, büyük bir çiftlik vardı. Atlar, kuzular, keçiler, inekler, ördek ve tavuklar... Herkes birbirine yardım eder, elbirliği ile tüm zorlukları yenerlerdi. Onların bu güzel arkadaşlığını duymayan kalmamıştı. Komşu çiftliklerden, onların bu hallerini görmeye gelirlerdi.

Bu çiftlikte her şey iyiydi hoştu ama düzeni bozan birisi vardı. O da, tembel tavuktu. Tembel tavuk adı üstünde çok tembeldi. Neredeyse yerinden bile kımıldamazdı. Sadece tembellikle kalmaz, birilerine yardım etmekten de nefret ederdi. Mesela geçen gün, bayan ördek, yumurtasının üzerine yatarken, nasıl olduysa yumurtanın biri yuvarlanıp tıngır mıngır tembel tavuğun kümesinin yanına kadar gelmişti. Yumurtaları sıcak kalması gereken ördek hanım telaşlandı.

-Tavuk kardeş, yardımcı olur musun bana? Yumurtam senin yanında. Onu alıp bana getiri misin? diye sordu. Tavuk oralı bile olmamıştı.

- Aman niye yardım edecekmişim ki? Yorgunum benim biraz dinlenmem lazım, diye cevap verdi ve uyumak için kümese tünedi. Zavallı bayan ördek, diğer yumurtalarını bırakıp yuvarlanan yumurtasını kendisi almak zorunda kalmıştı. Neredeyse diğer yumurtalar soğuyacaktı. Tabi Tembel Tavuk'a çok kızdı. Diğer ördeklerle konuşurlarken

-Ne olurdu sanki bana yardım etseydi? Diye söylenmekten kendini alamadı. Diğer ördeklerde hep birlikte onayladılar.

-Aaa. Evet. Evet. O her zaman böyle. Kimseye yardım etmez. Ne yapsak da düzeltsek bu kötü huyunu bilmem ki diye konuştu, bir diğeri. Ama kimse çözüm yolu bulamadı. Günler böylece geçip gitti. Tavuğun hiç arkadaşı kalmadı. Artık kimse onunla konuşmuyor, yanına bile gitmiyorlardı. Çünkü tavuk kimseye yardım etmediği gibi güzel şeyler söylemeyi diğer arkadaşlarıyla sohbet etmeyi de bilmiyordu. Hiç arkadaşının kalmaması da normaldi. Ama o, halinden memnun görünüyordu.

-Aman benden uzak dursunlar, daha iyi. Arkadaşa ihtiyacım yok zaten, diye kendini teselli ediyordu. Bir gece bütün kümes uykuya dalmıştı. Saat gece yarısını çoktan geçmişti. Atlar, inekler, kazlar, ördekler, koyunlar, çiftlikte ne kadar hayvan

varsa mışıl mışıl uyuyorlardı. Tam o sırada, eski elektrik prizinden çıkan kıvılcımla yangın başladı. Kümeste kuru ot ve samanlar , bol miktarda bulunduğundan yangın hızla büyüdü. Önce çiftliği koruyan köpekler yangının başladığı yerdeki kazlar uyandı. Hepsi birden:

-Yangın var! Uyanın! Canınızı kurtarın diye bağırdı. Hemen arkadaşlarını da kurtarmak için çalışmaya başladılar. Kova kova su taşıyıp yangını söndürmeye çabaladılar.

Tavuklarda, kazlar da aynı yerde kalıyorlardı. Ancak bizim tembel tavuk, uykusu çok ağır olduğu için yangının başladığını anlamadan alevlerin arasında:

-İmdaat! Ne olur bana yardım edin! Kızarmış tavuk olmak istemiyorum! diye bağırdı.Sesini keçi bey duydu. Bir hamlede kümeden içeriye doğru girdi, tavuğu kaptığı gibi dışarıya çıkarttı. Onlar çıkar çıkmaz da kümes büyük bir gürültüyle yerle bir oldu. Olayın şokundan kurtulamayan tembel tavuk, uzunca bir süre konuşmadı. Bu sırada, yangın elbirliği ile bütün hayvanları çabasıyla söndürüldü. Neyse ki hiçbir hayvana zarar gelmedi ama iki büyük kümes yanıp kül oldu. Evsiz kalan tavuk ve kazlara komşuları sahip çıktılar. Atlar:

-Gelin, bizim ahırımızda kalabilirsiniz, dediler .Koyunlar:

-Tabi tabi bizim ağılımız da müsait lütfen bize buyurun! diye eklediler. Hiçbir hayvan dışarıda kalmadı. Tembel tavuk bütün bu olanları sessizli içinde seyretti. Hayvanların nasıl hemen bir araya gelip yardıma koştuklarını, iyilik yapmak için sanki birbirleriyle yarış yaptıklarını hayretle izledi. Bu zamana kadar hiç yardım etmediği hayvan arkadaşları, onu bile yalnız bırakmamışlardı. Tembel tavuk gerçekten çok etkilenmişti. O günden sonra tavukçuk o kadar yardımsever, güler yüzlü ve arkadaş çanlısı bir hayvan oldu ki, bundan sonra herkes onu Yardımsever Tavuk diye çağırdı.

Damla Yayınevi

“YARDIMSEVER TAVUK “ METNİ OKUDUĞUNU ANLAMA SORULARI

- 1) Hikayede geçen çiftlikte hangi hayvanlar yaşamaktadır? (10 puan)
- 2) Tavuk, ördeğin yardım isteğine nasıl cevap vermiştir? (15 puan)
- 3) Tavuk arkadaşlarına nasıl davranıyor? Sizce bu şekilde davranmasının sebebi ne olabilir? (20 puan)
- 4) Çiftlikte neden yangın çıktı? Yangının sonucunda ne oldu? (15puan)
- 5) Sizin tavuk gibi bir arkadaşınız olsaydı, onun kötür huyunu nasıl düzeltirdiniz? (20 puan)
- 6) Metnin ana fikri nedir? (20 puan)

2. METİN: CESUR PEMBE BULUT

Gökler ülkesinde çeşit çeşit bulutlar yaşardı. Her birisinin kalabalık bir ailesi, akrabaları ve arkadaşları vardı. Küçük Pembe Bulut'ta bulut ailesinin en küçük üyesiydi. Anneciği her sabah kahvaltısını hazırlar, onu okula gönderirdi. Bulutçuk okulunu çok severdi, arkadaşlarıyla da çok iyi geçinirdi. Ancak Pembe Bulut çok çekingen ve cesaretsiz bir buluttu. Kolay kolay cesaretini toplayamaz, iyi bildiği hiçbir şeyi bile yüksek sesle dile getiremezdi. Öğretmeni onun güvenini getirmek için türlü türlü görevler veriyordu ama Pembe Bulut' un değişmeye hiç niyeti yoktu.

Pembe Bulut' un en iyi arkadaşlarından biri de ormanda yaşayan Küçük Çam ağacıydı. Her zaman olduğu gibi, Pembe Bulut arkadaşının ziyarete gitmişti.

-Merhaba çam kardeş. Nasılsın? Dedi

-Aaa! En iyi arkadaşım gelmiş. Ben çok iyiyim bulutçuk. Kaç gündür nerelerdeydin? Diye cevap verdi çam ağacı. Bulut:

-İyi bir yağmur bulutu olmak için çok çalışıyordum. Bu yüzden gelemedim. Peki sen zamanını nasıl geçirdin?

-Bende oksijen üretip durdum ama piknik yapan insanlar gelip ormana bir sürü çöp attılar. Sonra da toplamadan gittiler, çok kızgınım. Zaten ailem, artık insanlara faydalı olmasak mı diye düşünüyor, dedi üzüntüyle. Pembe Bulut başını salladı.

-Evet, insanlar doğanın dengesini bozdukları için biz yeteri kadar yağmur yağdıramıyoruz. Bir sürü temiz su kaynağı kurudu. Böyle giderse insanlar için çok kötü şeyler olacak, diye ekledi Pembe Bulut. İki arkadaş biraz daha sohbet edip ayrıldılar. İkisi de üzgünlerdi. Şu insanlar ne kadar da bilinçsiz hareket ediyorlardı. O akşam büyük bulutlar yağmur yağdırmaya çıktılar. Küçük öğrenci bulutlarda nasıl yağmur yağdırılacağını öğrenmek için büyüklerinin yanlarındaydılar. Rüzgarın da yardımıyla yağacakları yere geldiler. Burası ağaçların bol olduğu güzel bir ormandı. Gri bulut seslendi:

-Hadi arkadaşlar! Zaman kaybetmeyelim. Herkes el ele tutuşsun ve büyük bir halka oluşturalım. Pofidik bulut destekledi:

-Evet herkes el ele versin birlikten kuvvet doğar. Şimdi şu ormanın ihtiyacı olan suyu aşağı akıtalım. Hep beraber bir, iki, üç! O sırada şimşekler çaktı, gök gürledi ve şakır şakır bardaktan boşalırcasına yağmur başladı. Hayvanlar ıslanıp kaçıştılar. Havayı mis gibi toprak kokusu sardı.

Öğrenci yağmur bulutları şaşkınlıkla olan biteni izliyorlardı. Birisi hariç. Bizim küçük Pembe Bulut‘umuz sestem ve onca karışıklıktan korktu, hemen arkadaşı çamın arkasına saklandı. Hadi Pembe Bulut ! Biraz cesaret...

O günden sonra Pembe Bulut ‘un arkadaşları onunla alay ettiler.

-Nasıl da kaçtın ama. Korkak, korkak diyorlardı. Bulutçuk çok üzülmesine rağmen korkusunu yenemiyordu. Günler böylece geçip gitti. Okulunu bitiren küçük bulutlar iyi birer yağmur bulutu haline geliyorlardı. Artık neredeyse mezun olacaktı. Ama kimse Pembe Bulut ‘un cesaretini toplayıp yağmur yağdırabileceğini zannetmiyordu. Fakat o akşam hiç beklenmedik bir şey oldu. Küçük çamın yaşadığı ormanda büyük bir yangın başladı. Ah o piknikçiler! İnsanlar mangal yaktıktan sonra ateşi söndürmemişler be yangının başlamasına sebep olmuşlardı. Küçük çam ağacı korkuyla bağırdı:

-İmdat! Pembe Bulut! Bizi kurtarın!. Pembe Bulut çamın sesi hemen duydu. Derhal yardım etmesi gerekiyordu büyük yağmur bulutları çam uzak bir şehre yağmur yağdırmaya gitmişlerdi. Onlar gelene kadar yangını durdurması gerekiyordu, ama nasıl? Bulutçuk hiç düşünmeden doğruca ormana gitti. Korkmasına rağmen olanca gücüyle yağmur yağdırmaya başladı. Alevler neredeyse arkadaşına kadar gelmişti ama Pembe Bulut buna izin vermedi. Yağdırdı yağdırdı ve alevler azaldı. Bu sırada işlerini bitiren büyük bulutlar Pembe Bulut ‘a yardıma geldiler. Onlarında da desteği ile yangın kısa zamanda söndürüldü. Herkes derin bir nefes aldı. Küçük çam ve ailesi, bizi bu zor günümüzde yalnız bırakmadığınız için çok teşekkür ederiz diyerek öncelikle Pembe Bulut’a sonra da diğer bulutlara teşekkürlerini sundular. Bütün arkadaşları, Pembe Bulut ile korkak diye alay ettikleri için çok pişmandı. Tek tek ondan özür dilediler.

-Senin yaptığını hiçbirimiz tek başına yapmaya cesaret edemedik, dediler. Kendine güveni gelen Pembe Bulut cesaret sınavını başarıyla geçmişti. Artık o gerçek bir yağmur bulutuydu.

Damla Yayınevi

“CESUR PEMBE BULUT” METNİ OKUDUĞUNU ANLAMA SORULARI

- 1) Pembe Bulut’un özellikleri nelerdir? (10 puan)
- 2)Çam ağacı neden kızgınmış? (15 puan)
- 3)Pembe Bulut’un arkadaşları neden onunla dalga geçmişlerdir? (15 puan)
- 4)Pembe Bulut’un arkadaşlarının yerinde olsanız nasıl davranırdınız? (20 puan)
- 5)Metnin ana fikri nedir? (20 puan)
- 6)Çevre kirliliğinin insanlar üzerindeki etkileri nelerdir? (20 puan)

3. METİN: YÜREĞİYLE KONUŞMAK

İlkokuldan beri soru sormaktan korkuyordum. Soru sormak korku dolu bir rüyaydı benim için. Arkadaşlarıma dahi soru soramazdım. Bütün cesaretimi toplayıp ilk soruyu sorsam bile ikinci soruda pes ediyordum çünkü sorularımın çoğu cevapsız kalıyordu. Soruların cevabını bilsem de heyecanlanıyordum. Kalbimin ritmi, dilimi kenetliyordu. Ya bilemezsem ya yanlış bir laf edersem, bütün sınıf gülmez miydi? Ne soru sorabiliyordum ne de heyecanımı yenip soruları cevaplayabiliyordum. Susmakla konuşmak arasında bir türlü karar veremiyordum. Benim yerimde kim olsa içine kapanırdı. Çelişkilerimi içimde çözmeye çalıştım. Derken dördüncü sınıfa başlamıştım. Başlamıştım başlamasına ama artık tamamen bir “tat”tım. Yani tek kelime söyleyemez oldum. Başlangıçta insanlar utangaçlığımdan konuşamadığımı sanmıştı fakat bal gibi konuşamıyordum işte. Konuşmak isteyip de konuşamamak ne denli zordur, bunu benim gibi “tatlık” geçirenler bilir. Yüreğinle konuşur, yüreğinle dertleşirsin. Ağzından tek kelime düşmez. Sonra okulumuza Münire isminde bir öğretmen geldi. Resim öğretmenim oldu. Aynı zamanda amatör tiyatrocuydu. Ders bitimlerinde tiyatro çalışmalarına giderdi. Bana isimle hitap ediyordu. Arkadaşlarım “tat” derken o, “Bedia” diyordu. İsmimle hitap ettiği zaman kalbimde kıvılcımlar oluşuyordu. Münire Öğretmen, ismimi bana yeniden sevdirmişti. İlk resim dersinde beni yanına çağırdı. İnsan resimlerinde ağız çizmeyi unuttuğumu söyledi. Kafamı “hayır” anlamında iki yana salladım. Sınıftakiler, “Öğretmenim, o konuşamıyor.” dediler. Öğretmen omzuma elini koydu, bana tebessüm etti, yerime oturabileceğimi söyledi.

Birkaç gün sonra Münire Öğretmen’e tiyatro çalışmasına giderken rastladım. Başımla selam verdim. Yanıma kadar geldi:

— Nasılsın Bedia? diye sordu. Sorularına jest ve mimiklerimle yanıt veriyordum. Benimle tiyatro provasına gelir misin? demişti. Tereddütsüz başımla onayladım. Salonun seyirci koltuğunda bir ben vardım. Münire Öğretmen ve arkadaşları sahnede çalışıyorlardı. Münire Öğretmen’in kimi yerde yaptığı espriler beni güldürüyordu. Arada suflörün söylediklerini kaçırıyor, rolünü yarıda kesiyor, bana sahneden laf atıyordu:

— Seni görünce rolümüzü şaşırdık küçük hanım, diye takılıyordu.

— Gel bakalım bir de sahnede ol, dedi. Sahneye çıktım. Sahnede iki üç tur attırdı. Olmayan seyircileri selamlattı. Bu işten çok hoşlanmıştım. Bana uygun bir rolü olduğunu söyledi. “Oynamak ister misin?” deyince dünyalar benim oldu. Sahnede

yapacağım şey, heyecanlıymış gibi gelerek anne rolündeki bayanın elinden tutup söyleyebilirim: “Anne koş kapıda biri var!” demektir. Konuşmayı beceremezsem, annemi evin kapısına kadar götürecektim.

Tiyatronun sahnelenmesine iki ay vardı. Öğretmenim konuşmadığımı bildiği hâlde beni sahneye neden çıkarıyordu? Her gece ağlayıp kendi kendime dua ettim konuşabilmek için. Şimdi konuşabilmenin tam sırasıydı. Konuşma denemelerim işe yaramıyordu. Ne zaman konuşabilecektim, dualarım kabul olacak mıydı? Kafamda bin bir türlü soru tur atıyordu.

Tiyatronun sahneleneceği gün gelmişti. Ben de herhangi bir değişiklik yoktu. Kalbim gümbürdeyip duruyordu. Münire Öğretmen heyecan durumumu sordu. Elimi kalbimin üzerinde oynatarak heyecanımı anlatmaya çalıştım. Bana, “İster sahnede konuş ister konuşma. Rolünü iyi oynayacağına inancım tam benim.” diyerek moral verdi.

Okulun çoğu, izleyici koltuğundaydı. Tiyatroda rol aldığımı bilen kimse yoktu. Heyecanıma ve ayaklarımın titremesine rağmen sahneye yürüdüm. Beni sahnede görünce herkes kahkahayı bastı. O kahkahalar içinde rolümdeki cümleyi söyledim, yalnız bir farkla: “Anne dışarıda bir sürü gülen insan var!” diye. O cümleden sonra susarak geçirdiğim zamanlara inat hep konuştum. Zamanında “tat” diye çağrılan ben, şimdi bir yerel radyoda dinleyiciler tarafından ilgiyle takip edilen bir programın sunuculuğunu yapıyorum. Ve hepsinden önemlisi artık başkalarını engelleyerek veya başkalarıyla alay ederek yaşayanları çok ciddiye almıyorum. Onlara, dürüst ve mert olmayı öğretecek bir sevgi meleği ile bir an önce karşılaşmaları için Allah’a dua ediyorum.

Melek ALTUN

“YÜREĞİYLE KONUŞMAK” METNİ OKUDUĞUNU ANLAMA SORULARI

- 1) Metinde geçen “tat” kelimesinin anlamı nedir? (10 puan)
- 2) Bedia'nın olumlu ve olumsuz özellikleri nelerdir? (15 puan)
- 3) Bedia radyo sunucusu olduktan sonra başkalarını engelleyerek veya alay ederek yaşayanlara karşı nasıl bir tutum sergiliyor? (15 puan)
- 4) Sizce olumlu ve olumsuz özellikleriniz nelerdir? (20 puan)
- 5) Toplumdaki engelli insanlar için neler yapmamız ve onlara nasıl davranmamız gerekir? (20 puan)
- 6) “ Hepimiz bir engelli adayız.” cümlesinde ne anlatılmak isteniyor? Açıklayınız. (20 puan)

4. METİN: YARALI LEYLEK

Doktor Namık Bey, Ege'deki tatil kasabalarından birinde, tatilini geçiriyor. Orada bakımlı, güzel bir bahçe ile çevrili, küçük bir evi var.

Bir sabah erkenden yürüyüşe gitmek üzere evden çıkıyor. Ne var ki bahçe kapısının önünde, yere boylu boyunca yatmış, yaralı bir leylekle yüz yüze geliyor.

Leyleğin bacağı kırık. Koptu kopacak. Doktor, durumu görünce yürüyüşten vazgeçiyor. Leyleği eve alıyor. Bacağını sarıyor. Bahçede ona bir yer yapıyor. Sonra leyleği karşısına alıp durumu anlatıyor:

— Bak arkadaş, bacağın kopmak üzereydi. Ekledim, sardım, sarmaladım. Şimdi, bir ay kadar, onun üstüne basmayacaksın. Burada uslu uslu oturacaksın. Yiyecek aramana gerek yok. Biz seni besleriz. Ayağın iyileşince de gidersin, diyor.

Leylek, sanki doktorun dediklerini anlamış gibi başını sallıyor. Sonra bekleme dönemi başlıyor.

Yaralı leylek, çevrede yaşayanların sevgilisi oluyor. Çoluk çocuk, çevresinden hiç ayrılmıyor. Önüne konan yiyeceğin ardı arkası kesilmiyor. Çocuklar, onu hoşnut kılmak için nemli toprakları eşeleyerek solucan bile topluyorlar.

İlk günler, insanlardan çekinen leylek, çok geçmeden onlara alışıyor. Doktor, leyleği gözlüyor. Sargılı ayağını zorlayıp zorlamadığını merak ediyor. Leylek bu sınavdan yüz akıyla çıkıyor. Yaralı bacağını bir ay süreyle özenle koruyor.

Bir aylık süre doluyor. Leyleğin sargıları, büyük küçük birçok seyirci önünde, özenle açılıyor. Herkeste bir merak, bir merak! Neyse ki sonuç herkesin yüzünü güldürüyor. Orada bulunanlar, bağrışarak leyleği yürümeye özendiriyorlar.

— Haydi hacı baba, yürü! Haydi yürüüü, yürüüü!

Leylek önce sendeleyerek üç beş adım atıyor. Sonra, hızlı hızlı yürümeye başlıyor. Birkaç gün sonra, kırık bacağı, tümüyle açılıp güçleniyor. Leylek de başını alıp gidiyor.

Doktor Namık Bey, leylek gittikten sonra bahçeyi saran sessizliği öyle bir yadırgıyor ki! Sanki bir yakınından ayrılmışçasına boşluğa düşüyor.

Aradan iki yıl geçiyor. Bir yaz günü, doktor yine ailesiyle birlikte yazlık evine göç ediyor.

Oraya vardıklarının hemen ertesi günü, doktor, bahçe kapısının önünde iki tane leyleğin dikilmekte olduğunu görüyor. Öyle bir coşkuya kapılıyor ki!

Koşarcasına varıp leyleklere yaklaşıyor. İçlerinden birini hemen tanıyor. İki yaz önce, kırık bacağını iyileştirdiği leyleğin ta kendisi! Ama, ötekine bir anlam veremiyor.

Doktor, şaşkın şaşkın bakıp dururken, öteki leyleğin ayağına doğru sarkan kırık kanadını görüyor. Şaşkınlığı irkilmeye dönüşüyor. Âdeta gözleri doluyor.

Eski dostu, yaralı bir arkadaşını kendisine getirmiş. Gözlerini doktorun gözlerine dikerek ondan yardım istiyor.

Doktor, hemen yaralı leyleği bahçeye alıyor. Eski leyleğin yerine yerleştiriyor. Kırık kanadını sarıp sarmalıyor.

Bu sırada, eski dostu da çevrede geziniyor. Doktor, sarma işi bitince leyleğin karşısına geçiyor. Ona şunları söylüyor:

— Ey dostumun dostu! Beni dost bilip de kapıma geldin. Ne iyi ettin. Bundan sonra seninle de dostuz. Sen de istersen yaralı dostlarını bana getirebilirsin. Ama önce, şu kanadın iyileşsin. Sargın açılmadan, sakın uçmaya filân kalkışma. Bir süre konuğumuz olacaksın. Merak etme, hiç canın sıkılmayacak. Sen yarın buradaki şenliği gör, diyor.

Gülten DAYIOĞLU

“YARALI LEYLEK” METNİ OKUĞUNU ANLAMA SORULARI

- 1) Olay nerede geçmiştir? Doktor Namık Bey nasıl bir evde yaşamaktadır? (10 puan)
- 2) Yaralı Leylek ne kadar zamanda iyileşmiştir? (15 puan)
- 3) evredeki insanların ve Doktor Namık Bey’in yaralı Leyleğe karşı tutumu nasıldır? (15 puan)
- 4) Doktor Namık Bey ve leylekler arasında nasıl bir bağ kurulmuş olabilir? (20 puan)
- 5) Sizde her başınız sıkıştığında yardım alabileceğiniz bir kişi var mı? Varsa o kişiyi diğerlerinden farklı kılan özellik nelerdir? (20 puan)
- 6) Metnin ana fikri nedir? (20 puan)

5. METİN : ÇIĞ

İhsan amca, bizim köyün en yaşlısıydı. Tek başına yaşar, kimseyle fazla konuşmazdı. Her gittiği yere Karakız adlı köpeğini de götürürdü. Karakız beyaz tüylü bir köpekti. Biz çocuklar, köpeğine neden “Karakız” dediğini merak ederdik.

Köydeki büyükler İhsan amcaya saygı gösterir ve onun sözünü dinlerlerdi. Çocuklar ise ondan biraz çekinirlerdi.

İhsan amca komşumuzdu. Bazen onun evinin önünde arkadaşlarımla top oynardık. Gürültü yaparsak bize kızardı. Annem evde pişen güzel yemeklerden ona da bir tabak hazırlardı. Ben de yemeği İhsan amcaya götürürdüm. Ama kapısını her zaman açmazdı. Çoğunlukla geri dönerdim. İhsan amca böyle gizemli birisiydi.

Bir gün babamı aramak için köy odasına gittim. Karlı bir kış günüydü. Hava çok soğuktu. Vardığımda İhsan amca sobanın yanında oturuyordu. Karakız ayaklarının dibinde uzanmış yatıyordu. “Babamı gördün mü İhsan amca.” dedim. “Yok oğlum, bugün hiç görmedim.” dedi. Ben de “Sağ olasın.” deyip kapıya yöneldim. İhsan amca arkamdan seslendi. “Hava soğuk, gel bir çay iç, ondan sonra git.” dedi. Büyükler gibi köy odasında oturup İhsan amcayla çay içmek çok önemli bir şeydi. “Peki.” dedim sevinçle hemen koşup karşısına oturdum.

Sessizce çayımızı içtik. İyice ısınmıştım. Karakız beyaz tüyleriyle karşımda duruyordu. “İşte fırsat!” diye aklımdan geçirdim:

“İhsan amca sana bir soru sorabilir miyim?” “Sor bakalım.” “Neden beyaz tüylü bir köpeğe Karakız ismini verdin?” dedim.

İhsan amca sustu. Önce cevap vermedi. Bana öyle bir baktı ki heyecandan yutkundum.

“Anlatması çok uzun sürer oğlum eski bir hikâye.” dedi, İhsan amca.

“Olsun ben dinlerim.” diye cevap verdim.

“Peki o zaman, dinle bakalım... Bundan elli yıl önce senin yaşlarındayken çok yaramaz bir çocuktum. Bir gün yine böyle bir kış günüydü. Bir gece önce de taze kar yağmıştı. Köyün yolları karla kapanmıştı. O zamanlar Osman diye bir arkadaşım vardı. Köyün öteki tarafında oturuyorlardı. Yamacın arkasındaki evlerden biriydi evleri.

Anneme “Osman’a gideceğim.” dedim. Annem izin vermedi tabi. “Oğlum yollar açılmadı daha şimdi gitme.” dedi. Ama inadım inat. İlle gideceğim. Arka bahçeden

gizlice çıktım. Yola düştüm. O zamanlar kapkara bir köpeğimiz vardı. Karakız derdik ona. Arkamdan çok havladı. Önüme çıktı, yolumu kesti. O da gitmemi istemiyordu.

Ben ısrar ettim. Karların içinde yürümeye devam ettim. Karakız bir an durdu. Kuyruğu dimdik, dili dışarıda bana baktı. Sonra evi beklemeyi bıraktı, koşarak peşimden geldi. Yamacın altındaki yol kapanmıştı. Bunu görünce geri dönmem gerekirdi ama inat etmiştim bir kere. Tırmanmaya karar verdim. Karakız aşağıda kaldı. Havlamaya başladı. Ben yoluma devam ettim. Tam yukarıya çıkmıştım ki işte ne olduysa o zaman oldu.”

“Ne oldu İhsan amca?” diye sordum. “Üzerime çığ düştü!” “Eyvah!” “Eyvah ya! Çığ nedir bilir misin sen?”

“Kar yamaçtan aşağı kayınca çığ olur.” “Doğru bildin. Kar yağdıkça kat kat birikir. Katmanlar oluşur. Aralarında bağ vardır. Birbirlerini tutarlar. Rüzgârla veya ısıyla bu katmanlar arasındaki bağ çözülür. Üstte kalan kar kayar. Yoluna çıkan her şeyi yutar veya devirir.” “Sonra ne oldu?” “Ne olacak kar beni de yuttu tabi.”

“Nasıl oldu anlatsana?” diye sordum heyecanla. İhsan amca sanki o anı yeniden yaşıyordu.

“UUUOOOMP! diye bir ses duydum.” dedi ellerini havaya kaldırarak. “Başımı kaldırıp baktım. Kar hareketlenmiş. Çok korktum. Kaçmaya çalıştım ama ne mümkün! Beni de aldı içine. Sanki kardan yapılmış dev bir dalgaya kapılmıştım. Ayaklarım yerden kesildi. Taklalar ata ata aşağı sürüklendim. Sonra şiddetle yere çarptım.”

“Ağzım, burnum, karla dolmuştu. Nefes alamıyordum. İşte tam o anda annemin yüzü gözlerimin önüne geldi. Onun sözünü dinlemediğim için çok pişman olmuşum ama ne çare. Tamamen kara batmıştım. Yukarı çıkmak için yüzer gibi hareket ettim. Ağzımdaki karları tükürdüm. Ellerimle kendime nefes alabileceğim bir yer açtım. “İmdat!” diye bağıırıyordum ama sesim fazla çıkmıyordu.”

“Nasıl kurtuldun peki?” “Karakız’ın sayesinde. O olmasaydı çoktan ölmüşüm.” “Seni o mu kurtardı?” “Yerimi bilen sadece oydu. Koşa koşa köye gitmiş. Herkesi ayaklandırmış. Köylüler küreklerle gelip beni kardan çıkardılar. Tam zamanında yetişmişlerdi. Yarım saati geçseydi donarak ölebilirdim.”

İkimiz de bir süre konuşmadık. İhsan amcanın başından geçen bu büyük olayı düşündüm. Gerçekten de müthiş bir hayatta kalma savaşı vermişti.

“İhsan amca,” dedim “Köpekler o kadar uzun yaşamaz ki? Karakız’a ne oldu?” “Ölünceye kadar ona baktım. O benim biricik köpeğimdi. O öldükten sonra yavrularına da baktım. İşte bu beyaz tüylü olan Karakız’ın torununun torunu. Ona hayatımı borçluyum. Adını torunlarıyla yaşatıyorum. Elimden gelen bu.” dedi.

İhsan amcanın gözleri yaşarmıştı. Çok duygulandığı belliydi. İhsan amca mı o an çok sevdim. Hiç de görüldüğü gibi sert bir insan değildi. Boynuna sarıldım. Karakız ayaklandı. Sahibinin ellerine burnunu sürdü. Karakız’ın beyaz tüylerini okşadım. Artık isminin nedenini biliyordum.

Aniden köy odasına gelme nedenimi hatırladım. Annem beni merak etmiştir, diye düşündüm. Hemen toparlanıp evin yolunu tuttum. Yolda aklıma İhsan amcanın annesi geldi. Kim bilir oğlu için ne kadar endişelenmişti. Annemi özlediğimi hissettim. Ona kavuşmak için koşmaya başladım.

(Bu kitap için yazılmıştır.)

“ÇIĞ” METNİ OKUDUĞUNU ANLAMA SORULARI

- 1) Hikayenin kahramanları kimlerdir? (10 puan)
- 2) İhsan amcanın özellikleri nelerdir? (15 puan)
- 3) İhsan amca çığın altından nasıl kurtulmuş? (15 puan)
- 4) Büyüklerimiz bazı konularda neden bize izin vermezler? Örnek vererek açıklayınız. (20 puan)
- 5) İhsan amca gibi söz dinlemeyen bir arkadaşınız olsaydı onun bu huyunu nasıl düzeltirdiniz? (20 puan)
- 6) Metnin ana fikri nedir? (20 puan)

EK-3**İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL VE ETKİLEŞİMLİ
KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEME ÖLÇEĞİ**

Sevgili Öğrenciler,

Ben Nazmiye Topbaşoğlu. Uşak Üniversitesinde Yüksek lisans yapıyorum. Bu amaçla bir araştırma yapmam gerekiyor. Sizlerin dijital ve etkileşimli kitaplara ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum. Lütfen soruları dikkatlice okuyup cevaplayınız. Bu kağıda isminiz yazmayınız. Verdiğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçlar için değerlendirilecektir. Bana zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Nazmiye TOPBAŞOĞLU

Uşak üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

Sorular

1. Dijital ve etkileşimli kitapları sevdiniz mi? Açıklayınız.
2. Dijital ve etkileşimli kitapların en sevdiğiniz özelliği nedir? Açıklayınız.
3. Sınıf kitaplığındaki tüm kitapların dijital ve etkileşimli kitap olmasını ister miydiniz? Açıklayınız.
4. Dijital ve etkileşimli kitaptan okumayı mı yoksa basılı kitaptan okumayı mı tercih edersiniz? Açıklayınız.
5. Ders kitaplarınızın da dijital ve etkileşimli kitap olmasını ister miydiniz?
6. Dijital ve etkileşimli kitaptan okurken gözlerinizin ağrıdığını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
7. Başka eklemek istedikleriniz

EK-4

DİJİTAL VE ETKİLEŞİMLİ METİNLER İÇİN ALINAN İZİNLER

“Cesur Pembe Bulut” ve “Yardımsever Tavuk” Metin İzinleri

nazmiye topbaşoğlu<nazmiye.topbasoglu@gmail.com>

10 Mart 2015

Alıcı:bdogru@damlayayinevi.com.tr

14:06

Sayın Damla Yayınevi,
Ben Nazmiye Topbaşoğlu. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisiyim. İzininiz olursa tez çalışmamda “Cesur Pembe Bulut” ve “Yardımsever Tavuk” adlı etkileşimli kitaplarını kullanmak istiyorum. Amacım kitabınızı kötülemek vb. değildir. Etkileşimli kitapların anlama üzerindeki etkilerini araştırıyorum. Kullanmam halinde Damla Yayınevi adına da atıf yapacağım.
Cevabınızı bekliyorum olacağım.
Teşekkürler.

Bahadır Doğru<bdogru@damlayayinevi.com.tr>

10 Mart 2015 14:11

Alıcı: nazmiye topbaşoğlu <nazmiye.topbasoglu@gmail.com

Merhaba nazmiye hanım,
Damla yayınevi olarak araştırmanızda ulunmaktan ve sizi desteklemekten mutlu oluruz.
Çalışmanızdan bir nüsha bize de gönderebilirseniz memnun oluruz.
Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Bahadır Doğru
Bilişim Teknolojileri Birimi

“Keloğlan ve Kuyudaki Dev” Metin İzni

nazmiye topbaşoğlu <nazmiye.topbasoglu@gmail.com>

29.12.2014

Alıcı: kemal.sen

Sayın MoraLabs Şirketi,
Ben Nazmiye Topbaşoğlu. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisiyim. İziniz olursa tez çalışmamda “Keloğlan ve Kuyudaki Dev” adlı etkileşimli kitabınızı kullanmak istiyorum. Amacım kitabınızı kötülemek vb. değildir. Etkileşimli kitapların anlama üzerindeki etkilerini araştırıyorum. Kullanmam halinde MoraLabs şirketi adına da atıf yapacağım. Cevabınızı bekliyorum olacağım.
Teşekkürler.

Kemal Şen <kemal.sen@moralabs.com>

29.12.2014

Alıcı: bana

Merhaba, kullanabilirsiniz, çalışmanızın sonucunu bizimle paylaşırsanız seviniriz. Bunun yanında Efe En Güzel Hayvanı Buluyor isimli çocuk gelişim uzmanı ile çalıştığımız, değerler eğitimini amaçladığımız bir kitabımız faha var. Onu da incelemek isterseniz bakabilirsiniz.

Kolay gelsin.